

Catalunya Cristiana

Setmanari d'informació
i de cultura religiosa
ANY XXXVIII | NÚM. 2047
2,90 € | 16 DESEMBRE 2018

Agustí Codinach

Escena del naixement del pessebre del Museu Marès, obra de l'Associació de Pessebristes de Barcelona.

EDITORIAL I EN PRIMER PLA (P. 3, 8-11)

El pessebre, tradició viva

Els experts debaten com la societat actual
transforma la representació del naixement de Jesús

Una
família
que
estima
sense
límits

P. 24-27

Catalunya Cristiana

Subscriuiu-vos-hi

DESITJO SUBSCRIURE'M AL SETMANARI CATALUNYA CRISTIANA DURANT UN ANY (52 NÚMEROS)

Nom

Cognoms

Adreça

Població

DP

Tel.

NIF

A/e:

Edició paper 145€

Edició digital 90€

Edició en català

Edició en castellà

FORMA DE PAGAMENT

Únic pagament per any

Dos pagaments semestrals

Xec nominatiu que adjunto

Domiciliació bancària (ompli ordre adjunta)

NOM COL·LABORADOR

Senyors, els prego que, a partir d'ara, i fins nou avís, carreguin al meu compte els rebuts que els presentarà Fundació Catalunya Cristiana per la meva subscripció al setmanari CatalunyaCristiana.

Titular

IBAN

ENTITAT

OFICINA

DC

COMPTE

DATA (DD/MM/AA)

Lliureu aquesta butlleta a:

Catalunya Cristiana

(Departament de Subscripcions)

Comtes de Bell-lloc, 67-69

08014 Barcelona

Conforme al que disposa l'article 6 de la llei orgànica 15/1999 de 13 de desembre, de Protecció de Dades de Caràcter Personal, autoritzo Catalunya Cristiana a incloure les meves dades personals al fitxer informàtic d'aquesta entitat així com a tractar-les, per tal de rebre informació periòdica de les seves activitats. En qualsevol moment el titular podrà exercir els drets d'accés, rectificació i cancel·lació, així com oposar-se al tractament de les seves dades adreçant-se a Catalunya Cristiana amb domicili al carrer Comtes de Bell-lloc, 67-69, 08014 Barcelona.

Signatura del titular

Pessebres, tradició i creativitat

El Primer Pla d'aquesta setmana el dediquem al pessebre, la representació del naixement de Jesús, que avui perviu amb transformacions enmig d'una societat secularitzada i sovint ignorant d'allò que celebra.

El pessebre tradicional, amb les muntanyes de suro, el riu de paper de plata o de vidre, els grapats de molsa fins i tot els arbres i les plantes és talment un bocí de creació a la llar o a la parròquia que és, pròpiament la casa de l'església, la llar de la comunitat. En un temps en què creix la sensibilitat per preservar la natura com a casa comuna, el paisatge proper del pessebre esdevé un recordatori temporal d'aquesta necessària sensibilització.

I el pessebre pot esdevenir talment un altar domèstic, un indret on la família es reuneix a admirar els petits detalls, a cantar nadales, a recitar poemes o a pregar. En les figuretes del pessebre hi ha un missatge per a totes les edats: els pastors, marginats del seu temps, però oberts als senyals del cel, el pescador atent al curs del riu de la vida, la noia que porta la gerra i el pa de l'eucaristia, els mags que són els savis que cerquen... I sobretot Josep i Maria contemplant amb tendresa l'Infant diví. És l'Encarnació, el Misteri central de la nostra fe. No

deixem de fer el pessebre, encara que sigui amb pocs elements: és una ocasió per fomentar l'enginy i la creativitat.

La portada del proper número és una creació expressa per a *Catalunya Cristiana* de Cuca Canals, pintora i escriptora, que com a guionista cinematogràfica va treballar amb Bigas Luna i fou guardonada pel millor guió adaptat. Fa tres anys, arran d'una malaltia important, va decidir tornar a Déu. En aquesta recerca allò que més l'ajuda és fer oracions pictòriques. Es tracta d'invocacions breus: «En el nom del Pare...», «Glòria a Déu a les altures», «*ora pro nobis*»... sobre suports senzills i quotidians: paper de diari, o una raqueta, unes xanquetes, o un biberó... Les escriu amb traç curvilini inspirat en Joan Miró, amb un color i una vitalitat fora del comú. És la manifestació del goig de viure. És pura poesia visual. És la manifestació d'una fe alegre. És la fe del Nadal.

Contingut

- 03**
Editorial
- 05**
La setmana
- 06**
Opinió
- 08**
En primer pla
- 12**
Opinió
- 15**
Vida eclesial
- 24**
Reportatge
- 28**
La veu dels pastors
- 30**
Bíblia
- 32**
Litúrgia
- 34**
Espai lectors
- 36**
Cultura
- 39**
Laudato Si
- 46**
Agenda
- 47**
Des del carrer

El sistema educatiu i els ensenyaments de la religió

PÀGINA 18

38
Museu de Montserrat

I Simposi d'Educació Catòlica

PÀGINA 21

El gòspel i els valors de la vida cristiana

PÀGINA 36

47
Noemí
Cortès

La setmana en tuits

HELENA MALENO GARZÓN
@HELENAMALENO

Periodista i investigadora especialista en Migracions

Recordarem aquest trist episodi com el dia en què uns pescadors van demostrar tenir més dignitat democràtica que tots els governs europeus junts #NuestraMadreDeLoreto

SANTIAGO AGRELO
@SANTIAGOAGRELO

Arquebisbe de Tànger

El creient intueix que la riquesa, déu antic de poder obscur, s'ha apropiat del nostre món i, com si es tractés d'una festa, ens ha portat a tots el seu gran magatzem sense esperança, al seu parc d'atraccions

sense llibertat, al seu paradís sense amor

XISKYA @XISKYA

Religiosa de Puresa de Maria

Tinc desactivats tots els filtres de Twitter i això no obstant no m'arriben ni tan sols totes les mencions directes. No m'agrada gens que l'algoritme seleccioni per mi el que he de llegir

CARDENAL SISTACH
@SISTACHCARDENAL

Arquebisbe emèrit de Barcelona

Reunió important a Polònia de 197 Estats pel seguiment de l'acord de París sobre el canvi climàtic. Aquest és un problema greu i urgent pel bé del planeta i del futur de la humanitat

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA
Coordinador d'informatius

«Tots som iguals» 1.000

El programa de salut *Tots som iguals* va emetre, el dimarts 11 de desembre de 20 a 21h, la seva edició número 1.000. Ha coincidit amb una hora de ràdio molt especial en col·laboració amb la Marató de TV3, dedicada enguany al càncer. Hi van participar, entre d'altres, el director del projecte solidari televisiu, Xavier Abad; el de la Fundació la Marató, Lluís Bernabé; l'oncòloga Maria Vidal i dos testimonis de lluita contra el càncer: Marta Camps (47 anys) i José María Torres (67). A més, com a convidats especials, s'hi van sumar Gerard Vives, Joan Vives i Gerard Rión.

Tots som iguals, dirigit i presentat per Ramon Rión, va començar a emetre's el 2002. Després de diverses etapes en altres cadenes, s'ha escoltat a Ràdio Estel els últims anys, amb una freqüència d'una hora setmanal. Aquesta temporada, surt tots els dimarts a les 20 h. L'espai combina sensibilització, presentació de malalties mitjançant els qui les pateixen, divulgació de persones amb discapacitat, denúncia de desigualtats i injustícies i qüestions generals sobre sanitat.

Zoom

EDUARD BRUFAU

La Marató de TV3 enguany destinarà tot el que es reculli a la recerca sobre el càncer. Aquest diumenge, 16 de desembre, una programació especial presenta testimonis de persones afectades per la malaltia i explica els avenços científics que s'han fet fins ara. Més informació i donatius: 934 444 830 i www.ccma.cat/tv3/marato/

L'efemèride de la setmana

17 de desembre del 1936:

neix a Buenos Aires, Jorge Mario Bergoglio, el papa Francesc.

JOSEP GIL
Prevere

Hi ha un exili existencial en el qual som abandonats, sempre, però, amb el regust a la boca d'una pàtria somiada

PENSANT-HO MILLOR

Viure a l'exili

La rotunditat és un valor, si més no en qüestions, diguem-ne, transcendents; i aquesta qüestió n'és, de transcendent. Joan-Carles Mèlich ho diu així: «Hem estat expulsats del paradís i no podem tornar-hi. Alguna vegada aprendrem a viure a l'exili?» (*La prosa de la vida*, 2016).

D'exilis, n'hi ha de moltes menes; n'hi ha de més o menys voluntaris, i hi ha l'exili dels deportats. Als antics deportats a Babilònia, des de les terres de Judea, ocupades pels senyors de la guerra, els deien: «Canteu-nos algun càntic de Sió!»; però els deportats responien: «Com podem cantar cants del Senyor en una terra estrangera?» (Salm 137).

Però hi ha també l'exili interior. És l'exili dels qui no saben o no poden conèixer amb ells mateixos, amb els seus records, amb la seva pròpia vida, i saben que, a fora, estan condemnats a ser uns estranys, uns vagabunds a la recerca, impossible, d'ells mateixos. L'exili, en aquest cas, és desert, terra eixuta i sense vida, un espai inhabitable i un camí avui traçat i que demà s'esborra. És un exili dolorós, encara que sovint ens deixem seduir pels miratges, que reflecteixen mirades buides i sons sense veu, i un jo que només és la caricatura d'ell mateix.

Però hi ha un altre exili, l'exili evocat per Mèlich, si voleu, l'exili existencial, l'exili en el qual, en néixer, som abandonats; sempre, però, amb el regust a la boca d'una pàtria somniada, però mai no petjada, on hi habita la plenitud del nostre ésser. I no ens queda cap més remei que aprendre a viure en aquest exili, a viure-hi amb sinceritat i sense autoenganys; viure-hi, doncs, però no instal·lar-nos-hi. Suposo que, en aquest exili, ens hem d'ocupar, apassionadament, de tot el que preocupa el col·lectiu dels exiliats, que són tots els homes i dones; i ho hem de fer, tanmateix, sense perdre de vista la pàtria, en la qual un dia tothom podrà inscriure el seu autèntic projecte personal. Es tracta d'un exercici difícil. Es tracta —i torno a citar Mèlich— de viure fixant-se en cada detall, en el to, en l'estil, en el gest; perquè cada gest és primer i últim, és irrepetible. I fer-ho, no com ho fan els «metafísics», que neguen la mort i, així, difamen la vida.

UN NOU LLINDAR

L'amor que dura sempre

SEBASTIÀ
TALTAVULL ANGLADA
Bisbe de Mallorca

Donem massa coses per descomptades i hauríem d'afavorir que siguin els valors evangèlics els qui reforcin el creixement

En el procés de formació cristiana és bo que sapiguem mirar quin és el seu terme, el seu punt de perfecció. Anys de catequesi, des de petits fins a l'adolescència i la joventut, amb alts i baixos, amb entusiasmes i desercions, però que han de ser la projecció de la decisió adulta que algun dia tindrà lloc a l'hora d'escollir un estat de vida que assegurï una certa estabilitat i ajudi a la fidelitat. Crec que tots som conscients de les dificultats amb les quals es troba aquest procés que fa que, en el moment de la decisió adulta, aquesta no arriba o és molt feble.

Com educar en l'amor? Qui acompanya processos que han d'arribar a la maduresa d'una opció de vida que sigui cristiana? Donem massa coses per descomptades i hauríem —en tot projecte educatiu— d'afavorir que siguin els valors evangèlics els que reforcin el creixement. Quan sant Pau diu als cristians de Corint que «l'amor no passarà mai» (1Co 13,8) volent assegurar la seva perennitat i la força interior amb què la persona el viu, ha dit abans que «l'amor és pacient, és servicial; l'amor no enveja, no és altiu, no és arrogant, no obra amb duresa, no cerca el seu propi interès, no s'irrita, no porta

el compte del mal, no s'alegra de la injustícia, sinó que s'alegra de la veritat. Tot ho disculpa, tot ho creu, tot ho espera, tot ho suporta» (1Co 13,4-7). És l'amor que dura sempre!

La maduresa en l'amor la posa en evidència la «fidelitat». Per què costa tant mantenir-se en ella? Per què és tan fàcil optar per la ruptura en lloc de posar-se de cara a les dificultats i anar-les superant amb la força de la gràcia del sagrament, l'estimació mútua, la comprensió i el perdó? Falta de fe? Per a molts resulta més còmode refugiar-se en una eterna adolescència que prendre la decisió adulta d'afavorir l'amor que no passa mai. Pastoralment ens preocupa molt la crisi per la qual passa la decisió pel sagrament del matrimoni, exclòs ja d'entrada per moltes parelles que han fet un procés de formació i no arriben a fer el pas de la maduresa que la vivència sacramental suposa. Com posar-hi remei? La resposta ha de venir de molts fronts. Pensem quina responsabilitat ens correspon a cadascú i actuem en conseqüència.

La tradició del pessebre, avui

**La representació del naixement
de Jesús perviu, amb transformacions,
en la societat secularitzada**

Un dels pessebres de l'església de Betlem de Barcelona.

ENRIC BENAVENT
«El Naixement de Jesús és un dels relats fundacionals de la nostra cultura, per això té aquesta presència tan important»

La festa més important del cristianisme és Pasqua, la celebració de la mort i resurrecció de Jesucrist, fill de Déu i Salvador del món. Popularment, però, el cristianisme occidental, i sobretot el món catòlic, ha fet de Nadal la festa religiosa per antonomàsia. Al voltant del naixement de Jesús s'han anat creant un seguit de costums religiosos que no formen part de la litúrgia però que des de fa segles són inseparables de la celebració de les festes de Nadal per part de qualsevol cristià i avui fins i tot dels no creients.

El pessebre és segurament el costum nadalenc més universal dins del món catòlic: es fa a les cases i a les esglésies, des del Vaticà fins a la parròquia més humil, des dels monestirs fins a les places majors de pobles i ciutats. Paradoxalment, avui el pessebre continua sent una tradició explícitament cristiana ben viva i que es fa als llocs públics malgrat l'ambient general de secularització. Com s'explica la pervivència d'aquest costum en una societat cada vegada menys religiosa? I de quina manera el pessebre es transforma en un ambient laïcitzat?

La paradoxa del pessebre

Enric Benavent, pessebrista i professor a la Facultat d'Educació Social i Tre-

ball Social Pere Tarrés de la Universitat Ramon Llull, explica l'èxit del pessebre per un factor cultural: «El pessebre no és patrimoni exclusiu de les persones cristianes. És una tradició que ha traspassat aquesta frontera del religiós/no religiós per esdevenir una tradició molt arrelada i molt present en entorns tant cristians com laics. Veiem pessebres en aparadors de botigues, en places públiques, en diverses decoracions de locals associatius... Hi ha moltes famílies que no són creients i fan igualment el pessebre. Podríem dir que és un dels símbols religiosos que està més present en entorns no religiosos. El Naixement de Jesús és un dels relats fundacionals de la nostra cultura, per això té aquesta presència tan important en totes les arts. A més, sempre representem el Naixement de Jesús de forma contextualitzada en la societat que el representa. De fet en el pessebre representem com la nostra societat acull aquest Misteri.»

Josefina Roma, antropòloga i fundadora de l'Institut Català d'Antropologia, a més del factor cultural hi veu altres causes: «Les festes de Nadal han estat segrestades pel consumisme, i no hem de perdre això de vista. Si perdura el pessebre, és, moltes vegades, de forma secundària al costat d'altres manifestacions no religioses de la festa (caganer, la soca o tió, Santa Klaus, ar-

bre i àpats). El pessebre també s'ha secularitzat. La seva pervivència ens l'explica el factor identitari i el sentiment familiar i dedicat a la canalla que provoca el Nadal, així com una certa bonhomia. Penso que les onomatopeies que il·luminen la Gran Via de Barcelona són molt eloqüents (Nyam, nyam; Glup, glup; Muac, muac; Fum, Fum...). Només aquesta darrera fa referència a les nades. És clar que també hi ha la percepció de seguir la tradició en aquestos dies, i per descomptat, les famílies i institucions religioses que la conserven.»

Un costum en transformació

Els darrers anys els pessebres públics que fan alguns ajuntaments han generat debat per l'estil de les figures i pel llenguatge contemporani que fan servir, sovint molt allunyat del tradicional. Un bon exemple és el de la plaça de Sant Jaume de Barcelona, però també les representacions de les associacions de pessebristes i fins i tot d'algunes esglésies participen d'aquestes transformacions.

Sobre aquest equilibri entre manteniment de la tradició i adopció de nous llenguatges i tipologies hi ha varietat de parers entre els mateixos entesos. Enric Benavent opina que les representacions del naixement de Jesús s'han d'obrir a les novetats: «Algunes persones reclamen el pessebre de tota la vida quan veuen representacions del pessebre que no s'ajusten al seu imaginari. El pessebre "de tota la vida" o el pessebre "de sempre" no existeix. El pessebre, com qualsevol realitat cultural, està en constant evolució. Sempre que s'ha representat el naixement de Jesús s'ha fet incorporant els estils, les tècniques i també les preocupacions de l'època. Crec que és bo que el pessebre incorpori llenguatges plàstics actuals, preocupacions i neguits de la nostra societat. Fer això seria, en el fons, la manera més tradicional de fer el pessebre. Si només donem validesa a una tipologia de pessebre estem empobrint aquesta tradició i la podem convertir en una peça de museu. Per això celebro que en indrets públics, com la plaça de Sant Jaume, es doni l'oportunitat d'explorar noves formes de presentar el pessebre. A París, hi ha dues grans esglésies —la

Pessebre de la plaça de Sant Jaume.

JOSEFINA ROMA
«Per a les famílies creients el pessebre és l'ocasió d'una transmissió de la fe, d'una reflexió davant de la vinguda de Jesús»

Madeleine i Saint Eustache— que cada any aposten decididament per artistes que fan el pessebre amb llenguatges artístics contemporanis. La iniciativa surt de les mateixes parròquies.»

Per la seva banda Josefina Roma recorda que les representacions del naixement de Jesús han de ser coherents i reflectir bellesa: «L'equilibri ha de ser sobretot el contingut i la intenció que es proposi (per exemple, amb un paral·lelisme entre el Naixement de Jesús i la manca d'habitatge, els refugiats i els que pateixen, es pot donar un veritable sentit al pessebre, i una mirada pedagògica). En segon lloc, però molt important, hi ha d'haver una veritable qualitat artística en els pessebres públics. Els pessebres poden ser molt figuratius o molt abstractes, però si no tenen qualitat artística són nyaps. I això també val per a les representacions tradicionals. En els pessebres domèstics s'ha d'intentar una coherència i buscar excel·lència, encara que no s'aconsegueixi del tot. Ací, el pessebre tradicional és el que millor resulta, si pot ser, sense caure en infantilitzacions dels personatges.»

Tot i que la representació del naixement de Jesús sempre ha anat adreçada

75 anys de l'Agrupació de Pessebristes de Terrassa

Fundada el 1943 l'Agrupació de Pessebristes de Terrassa celebra enguany 75 anys. El diumenge 2 de desembre es va celebrar una eucaristia commemorativa a la catedral de Terrassa presidida per Mons. Josep Àngel Saiz, que a continuació va beneir els pessebres fets pels socis i exposats al mateix temple. Una exposició a la Sala Muncunill de la cocapital del Vallès (plaça Didó, 3) fa un recorregut per la història de l'entitat. La mostra es pot veure fins al 2 de febrer. Més informació: tel. 937 397 080.

en famílies on ja no hi ha infants per casa.» Josefina Roma és d'un parer semblant: «Nadal és una festa on s'instaura la nostàlgia de la infantesa perduda. Tots recordem com havien estat els Nadals de la nostra infantesa i intentem reproduir-los. Per això, la dedicació als infants és tan universal en aquests dies. Per a les famílies creients el pessebre és l'ocasió d'una transmissió de la fe, d'una reflexió conjunta de les generacions davant de la vinguda de Jesús, que prepara els petits per a la Missa del Gall. Això enmig d'altres manifestacions, com ara àpats, regals, el cant de les nades, posar el Jesuset la Nit de Nadal, i molts altres signes faran que els petits, quan siguin grans, sentin també nostàlgia d'aquests moments, i així, seguim la tradició.»

Potser justament en aquest món actual tan convuls és quan té més sentit la representació del Naixement de Jesús: Déu mateix, per pur amor, s'encarna i ve a viure entre nosaltres per tal d'oferir la salvació a tots i cadascun dels homes i redimir, així, tota la creació.

a tothom, adults inclosos, amb el pas del temps s'ha anat vinculant íntimament amb la infància. Aquest desplaçament té l'avantatge de convertir el pessebre en una bona eina per transmetre la fe cristiana als més petits, sobretot en l'actual ambient secularitzat.

«Fer el pessebre no deixa de ser un joc de representació. Per això captiva tant els infants», opina Benavent. «Construir el pessebre de casa és un moment en què tota la família juga junta, i això és molt bo. A més, durant tota la temporada que tenim el pessebre al menjador, podem seguir jugant amb les figures, i mentre juguem, contemplem el Misteri. El pessebre familiar és una oportunitat de fer catequesi, pregària, de tenir present Jesús en la nostra vida quotidiana. Ara bé, el pessebre captiva infants i adults, no ho podem reduir a una activitat infantil. Les associacions de pessebristes convoquen cada temporada centenars de persones adultes que amb molta dedicació fan els pessebres de les exposicions. Això mateix ho podem veure en entitats diverses, i

Ens agradaria compartir amb tu les teves il·lusions, els teus projectes, les teves idees... i, per descomptat, aquestes festes. Els professionals de Facility Services de LUNET et desitgem un Bon Nadal i un prósper 2019 i, com sempre, et convidem a ajudar els que més ho necessiten: col·labora amb nosaltres en la Targeta Solidària per a Aliments de Càritas. Fes el teu donatiu, a partir d'1€, a www.caritas.barcelona/es/haz-un-donativo/

En Facility Services,
posem tots els sentits

www.lunet.es · 902 010 977 · comercial@lunet.es

LLUÍS SOLÀ
Monjo de Poblet

Aquests dies, a sopar, escoltem la lectura del «Diari» d'Òscar Romero. És una lectura amena, que se segueix molt bé durant l'àpat. Fa la impressió que el va escriure —de fet l'enregistrava en una casset— preveient una molt possible i imminent mort violenta, tenint en compte les circumstàncies del seu país i el seu compromís cada vegada més ferm al costat dels sense veu. El «Diari» abasta els dos darrers anys de la seva vida. En subratllo tres aspectes:

1. És el diari d'una microhistòria. Em sembla que en diuen així. És a dir, posa de manifest la importància que tenen els detalls més quotidians i senzills a l'hora d'entendre les causes dels esdeveniments més complexos, els que relaten els llibres d'història.
2. És el diari d'un compromís polític.

DES DEL MONESTIR

Òscar Romero

El cristià, si es pren seriosament l'Evangelí, no pot deixar de fer política, és a dir, de comprometre's seriosament, davant Déu i la pròpia consciència, en la construcció de la ciutat terrenal, símbol i preparació de la celestial.

3. És el diari d'un martiri. El martiri no s'improvisa. No pot esdevenir-se de cop i volta, senzillament perquè algú ha decidit llevar-te la vida. És la culminació d'un camí de servei i de compromís. Jesús, a l'Evangelí, no demana que «donem la vida per ell, o pels altres»,

El cristià, si es pren seriosament l'Evangelí, no pot deixar de fer política

sinó que la «posem» a disposició dels altres. Ve a ser el mateix, però no ben bé. El verb grec original és aquest: «posar».

El martiri de sant Òscar Romero s'entén així, com la culminació d'aquest posar la vida a disposició dels altres, dels perseguits, dels maltractats, dels ignorats, dels sense veu del seu país. Com la creu de Jesús, de la qual el Mestre ens va explicar el sentit i el valor, com a culminació de la seva vida, tot rentant els peus dels deixebles.

El diari d'Òscar Romero em trasbalsa, a flor de pell i al fons del cor. M'ha ajudat a revisar els meus conceptes de «santedat» i de «martiri». Em sembla que l'Església també ho hauria de fer.

Sant Òscar Romero, prega per nosaltres.

PUNT DE VISTA

L'esplai paga lloguer?

Comencem a sentir, quan en algunes parròquies ha canviat el rector, que es demana lloguer al centre d'esplai. Els monitors s'indignen perquè se senten, a la seva manera, de la parròquia i pressuposen prestar-hi un servei. Potser el rector o algun consell pastoral no ho veuen igual, però seria bo escoltar-los i adonar-nos de quina és la seva forma de viure-ho. Alerta a «no

Al final hi pot haver un traspàs econòmic de l'import que es consideri, però el grup s'ha de sentir acollit

apagar la flama del ble que vacil·la» (Isaïes 42,3).

Un lloguer, al nostre entendre, és una quantitat econòmica que es cobra a un estrany per utilitzar temporalment un immoble que no és seu. Preocupa conceptualment que algun rector o ecònom parroquial consideri la relació amb el centre d'esplai, Càritas, catequesi o qualsevol altre grup de la comunitat com a susceptible de lloguer. El sol fet de plantejar-ho «allunya» de la comunitat cristiana.

És cert que l'Església s'està empobrint per la disminució de donatius, fruit d'una regressió de la pràctica religiosa, i que a les comunitats s'ha anat elevat molt la mitjana d'edat dels seus membres, que poden aportar menys en ser

JOSEP ORIOL PUJOL I HUMET
Director General de la Fundació
Pere Tarrés

menors els seus ingressos. Alhora els edificis també envelleixen i els costos de manteniment s'incrementen: electricitat, calefacció, petites obres, neteja... És important que els cristians i també els grups de la comunitat cristiana, contribueixin econòmicament per fer sostenible la parròquia. El centre d'esplai té uns ingressos de moltes de les famílies beneficiàries, pot, per tant, contribuir-hi. Però ho ha de fer des d'una lògica de participació en el consell pastoral, on es plantegen les necessitats i solidàriament es prenen decisions. Al final hi pot haver un traspàs econòmic de l'import que es consideri, però el grup s'ha de sentir acollit. Quin fracàs pastoral, si se'ls ha de demanar un lloguer com a un estrany!

SABER ESCOLTAR

Les espatlles dels gegants

Un secret: m'agraden les cartes dels lectors als directors de premsa. Sovint, destaquen aspectes interessants de la vida quotidiana. I, precisament avui, faig ús d'una d'aquestes cartes. Perquè hi ha persones que actuen com si la creació del món i la història haguessin començat amb ells. Gent altiva que imposa els seus criteris i teories com si fos la primera vegada que es diguessin i només donen validesa a la seva raó. Els únics lúcids! I ambiciosos!

La lletra a la qual em refereixo comença amb una citació del savi Newton: «Si he aconseguit veure-hi més lluny, ha estat perquè m'he enfilat a les espatlles dels gegants.» Vol dir que «la ciència és una sèrie de progressos limitats, cadascun basat

en els anteriors».

Fa uns quants mesos, hi hagué, a Chicago, el congrés anual sobre Oncologia. Un dels assistents, el Dr. Quilez, preguntà a un company què li havia agradat més. Aquest li respongué: «Una conversa als urinaris.» Hi havia un empleat que tenia cura que no faltés paper i que tot fos ben net. El científic digué a l'empleat: «Teniu, bon home, un treball dur.» I ell li contestà: «Sí, però és un treball important per tal que tot estigui ben disposat per als clients.»

El Dr. explica una altra anècdota, en un hospital: el familiar d'un malalt li digué: «El que més hem agraït és la professionalitat i l'afecte dels auxiliars que han netejat i polit la nostra mare.» Un malalt està tan dèbil que

JOAN GUIERAS I VILANOVA

Canonge emèrit del Capítol Catedral de Barcelona / secretaria@catedralbcn.org

necessita tota mena d'ajut professional, estudiat i perfeccionat amb la pràctica, però que només funciona si es fa amb afecte.

El Dr. Josep Vicente Quilez posa punt final així: «L'empleat de l'hotel i l'auxiliar de l'hospital també són gegants. Mercès a les seves espatlles es construeix una societat millor.»

La secció de «Cartes dels lectors» dels diaris sovint destaca aspectes interessants de la vida quotidiana

P-J YNARAJA

Capellà del Montanyà
ynaraja@gmail.com

Un recorda la novel·la inquietant d'Umberto Eco *El nom de la rosa*. Els monjos discutien sobre si Jesús havia rigut. Els que ho negaven, s'aferraven al fet que no ho diu enlloc de l'evangeli. Penso en les dificultats que tinc de vegades quan parlo amb cristians de certes confessions perquè, encara que els diguis que el Senyor va fer una cosa o una altra, et diuen de seguida que aquestes paraules no surten a la Bíblia. Un d'aquests dies vaig llegir que un pastor afirmava que celebrar el Nadal era pecat perquè era obrir la porta de casa al dimoni perquè el Nadal no s'esmenta a l'evangeli. (Per si algú se n'estranya, li diré que la paraula no apareix, però sí el concepte. «Després que Jesús va néixer

A PROPÒSIT DE...

Jesucrist era simpàtic?

a Betlem de Judea...» (Mt 2,1). Néixer i Nadal és el mateix.)

No em vull desviar de la pregunta, així que vaig al gra. Ser simpàtic és una qualitat natural que alguns tenen i que pot lluir molt o ser discreta, sense que això sigui cap mancança humana. Avui dia, la simpatia és molt apreciada, potser massa. Qui en té, quan observa que és admirat, amb facilitat s'adorm sobre els llores i satisfà la seva vanitat. Hi ha experts assessors d'imatge que ajuden a aconseguir-la, amb la finalitat de triomfar políticament o comercialment.

L'empatia és el sentiment d'identificació amb alguna cosa o amb algú

Si aprofundim una mica, crec oportú que ens preguntem, gaudia d'empatia? La primera vegada que vaig sentir aquesta paraula, vaig haver d'anar al diccionari per saber-ne el significat, cosa que pot passar també a algun lector. En copio la definició: 1. Sentiment d'identificació amb alguna cosa o amb algú. 2. Capacitat d'identificar-se amb algú i compartir-ne els sentiments. Doncs, sí, crec que podem afirmar que Jesús tenia molta empatia, com cap altre, i que es va identificar i va compartir fins a la mort.

Mentre acariciava els infants somreïa? Sens dubte. Quan va alimentar una multitud amb paraules d'esperança i va multiplicar els pans i els peixos, també, sense dubte, va suscitar una gran simpatia. Però no va satisfer la seva vanitat. Es va apartar i es va retirar a pregar en solitari.

SIGNES D'AVUI

Vides al descobert

LLUÍS
SERRA LLANSANA
llserrall@gmail.com

Els objectius de les càmeres s'han endinsat al convent dels caputxins d'Arenys de Mar. Un equip de la productora Animaset, dirigit per Jordi Roigé, ha passat cinc dies al recinte per realitzar la captura d'imatges i registrar converses amb els protagonistes. El pretext, la celebració de 400 anys de presència caputxina a la població del Maresme. El resultat, un documental magnífic, titulat *Caputxins, 400 anys a Arenys*, que no es perd en viaranys secundaris, sinó que aconsegueix la complicitat de l'espectador sense buscar-la. No es tracta d'efectuar un retorn nostàlgic al passat, sinó de posar unes quantes vides al descobert, endinsant-se en les seves motivacions, detectar-ne els impulsos evangèlics. Sense ficció, perquè no la necessita. Tot flueix amb naturalitat.

Espiritualitat, vida fraterna i mis-

sió s'entrellacen de manera creïble. Vides encarnades, al centre de la qual bateja la presència misteriosa del transcendent. S'hi afirma amb senzillesa i sense immutar-se que la pregària és la seva primera feina. Com el perfum d'un flascó que no es veu, però que penetra en l'ambient. Una fraternitat joiosa, sense edulcorants, allunyada d'idealitzacions que enganyen. Posar-se al davant de les càmeres és una tasca que, malgrat la manca d'experiència, realitzen amb encert gràcies al fet que no es fingeix ni es vol aconseguir adeptes. Només comunicar una experiència

Tant de bo aquest document de qualitat es pugui difondre per alguna televisió

personal. Una pinzellada excel·lent de la vida religiosa avui. Com en tota realitat humana, hi ha llums i ombres, però el seguiment de Jesús proporciona convicció i entusiasme. El convent d'Arenys compleix diferents funcions: casa de formació, vida pastoral i servei als pobres. Tant de bo aquest documental de qualitat es pugui difondre per alguna televisió. L'afecte entre Arenys de Mar i els frares caputxins és mutu i bidireccional. Hi ha intervencions que interpel·len, que sacsegen del confort, que impulsen cap a nous horitzons. Jordi Roigé ha aconseguit un producte excel·lent, però ha comptat amb la col·laboració inestimable d'una comunitat de caputxins, l'encert de la qual rau a mostrar-se com són i a posar les seves vides al descobert.

VICTÒRIA
MOLINS, s.t.j.
viquimolins70@gmail.com

Cada vegada m'adono més que l'aspecte exterior no té per què justificar les nostres apreciacions per posar etiquetes a les persones. De gent bona, amb un cor net i generós, me'n trobo molta cada dia entre els més desprestigiats de la societat: els marginats!

Sovint descobreixo gent que, sota l'aparença més obscura, té un cor que il·lumina els que l'envolten. La seva mirada, el seu comportament tenen llum pròpia.

Un cas d'aquesta setmana —entre molts altres— servirà d'exemple per reconèixer aquestes persones.

A l'Hospital de campanya de Santa Anna hi arriba un senyor nou que està una mica desorientat. Com que no parla castellà, tenim una certa dificultat per entendre'ns. Hi ha

FINESTRA A LA VIDA

De gent bona, n'hi ha a tot arreu

un llenguatge gestual que tothom entén i li donem un cafè amb llet i un entrepà. Amb una voluntària jove que parla una mica d'anglès i amb l'ajuda d'una aplicació del mòbil ens acabem entenent.

Ens explica la seva història de caiguda, l'arribada buscant millora —potser una mica mal aconsellat pensant que aquí sobra la feina— i com ha acabat al carrer.

Li facilito un full amb els llocs on es pot anar a dutxar, a buscar un alberg, etc. Es mostra molt agraït i ens diu una cosa que m'arriba al cor. Té a veure amb la meva dificultat per entendre'l en la seva llengua i per entendre'm ell en la meva. Amb les ajudes que dic, tradueixo aquesta preciosa idea:

«Hi ha moltes llengües i és molt difícil entendre-les totes, però n'hi

ha una d'universal que tothom entén: és la llengua del cor, que es manifesta en la mirada, en el somriure, en l'actitud. I aquesta és la que he trobat aquí. Perquè les persones ens puguem entendre, no cal res més.»

Sense més exigències, agraït pel poc que havíem fet per ell, s'ha apartat en un racó a dormir, i s'ha acomiadat fins a l'endemà que tornarà de bon matí a esmorzar.

Malgrat que no puguem donar gaire més, val la pena millorar aquest llenguatge del cor, i fer-lo servir sempre i en tot lloc. La vida seria molt més agradable...

Hi ha una llengua universal que tothom entén: la llengua del cor

Vida eclesial

Aquesta setmana presentem el Mes Missioner Extraordinari, Pere Micaló analitza l'ensenyament de la religió i Teresa Solà ens acostava al llibre de Rut

AICA
Ciutat del Vaticà

Una web, un vídeo i una guia per viure a fons l'octubre del 2019

Presentat el Mes Missioner Extraordinari

La Congregació per a l'Evangelització dels Pobles i Obres Missionals Pontifícies han presentat les iniciatives i activitats programades per al Mes Missioner Extraordinari (MMS) convocat pel papa Francesc per a l'octubre del 2019.

Durant la presentació, el prefecte de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles, el cardenal Fernando Filoni, ha ressaltat que els missioners han de ser «ambaixadors de Crist» perquè tenen sempre com a referència Jesús i l'Església, i no pas els països de procedència. El prefecte ha destacat la importància de la decisió de Francesc d'haver convocat aquest Mes Missioner Extraordinari amb l'objectiu de «desvetllar encara més la consciència missionera de la *missio ad gentes* i de reprendre amb un nou impuls la transformació missionera de la vida i de la pastoral».

Per la seva part, el president de les Obres Missionals Pontifícies i secretari adjunt de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles, Mons. Giampietro Dal Toso, ha assenyalat el tema d'aquest Mes Missioner Extraordinari: *Batejats i enviats. L'Església de Crist en missió al món*, que destaca que estan cridats a la missió «no només els vèrtexs de l'Església, sinó tots els batejats».

El pare Fabrizio Meroni, secretari general de la Pontifícia Unió Missionera, director del Centre Internacional d'Animació Missionera i de l'Agència Fides, ha estat l'encarregat d'anunciar la creació del lloc web www.october2019.va «per tal de promoure i animar l'MMS, i contribuir, a través dels continguts multimèdia que s'hi inseriran per inspirar el temps de pregària i reflexió sobre la *missio ad gentes* de tots els cristians».

Al lloc web de l'MMS també es pot consultar el text *Batejats i enviats: l'Església de Crist en missió pel món*, creat a iniciativa de la Congregació per a l'Evangelització dels Pobles i de les Obres Missionals Pontifícies, i que recull contribucions d'arreu del món. El propòsit és proporcionar a les diòcesis el material necessari per a la formació i animació missionera, inspirant la creativitat de les Esglésies locals per abordar

CARDENAL FILONI

«L'objectiu és reprendre amb un nou impuls la transformació missionera de la vida i de la pastoral»

Els missioners han de ser «ambaixadors de Crist». / OMP

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Cinema espiritual: un bé de Déu

Ha finalitzat la XV Mostra de Cinema Espiritual de Catalunya amb 72 projeccions, 16 pel·lícules a 16 ciutats i projeccions a tots els centres penitenciaris de Catalunya. Quin bé de Déu que és el cinema.

I ho és perquè juga en un àmbit de llenguatge que és idoni per expressar la transcendència i l'espiritualitat. En primer lloc, perquè el llenguatge cinematogràfic gaudeix d'una situació privilegiada en el terreny espiritual gràcies al símbol i a la metàfora. Dirà sant Tomàs que el llenguatge de la fe és analògic; necessitem de la metàfora i la comparació d'allò conegut per parlar d'allò desconegut. En l'ús de la metàfora (i de la paràbola en tant que metàfora), el cinema parla del més enllà des del més ençà per expressar els itineraris i les experiències vers una realitat transcendent. L'audiovisual evoca.

I en segon lloc, el cinema espiritual en tant que evocador, ens pot portar a la vessant emocionalista de l'espiritualitat, als sentiments i intuïcions profundament humanes.

Des de l'humor del film *Déu meu, però que t'hem fet?*, de Philippe de Chauveron, al *Silenci* penetrant de Déu de Martin Scorsese passant per la genialitat dramàtica de Carl Theodor Dreyer amb *Ordet* o la *Passió de Joana d'Arc*. Cinema espiritual que ens edifica; que toca amb el seu perfum el transcendent.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS

els desafiaments inherents a l'evangelització a partir de la missió ad gentes i el seu context. El text està publicat en anglès, italià, francès, espanyol i portuguès.

També s'ha creat un vídeo institucional, visible des del lloc web, sobre el significat de la missió d'avui, que és un viatge a través dels continents.

Trobada del Papa amb Mahmoud Abbas

Segons informa Ràdio Vaticana, el 3 de desembre el Papa va rebre en audiència el president de Palestina, Mahmoud Abbas, el qual després va mantenir una trobada amb el secretari per a les Relacions amb els Estats, Mons. Paul Gallagher.

En el transcurs dels col·loquis es van posar de manifest les bones relacions entre la Santa Seu i Palestina i el paper positiu dels cris-

tians i de l'activitat de l'Església a la societat palestina, ratificat per l'Acord global del 2015. També es va analitzar el camí de reconciliació en el si del poble palestí, així com els esforços per reactivar el procés de pau entre israelians i palestins i assolir la solució dels dos Estats, amb el desig d'un compromís renovat de la comunitat internacional de considerar legítimes les aspiracions de tots dos pobles. Es va dedicar una atenció particular a l'estatus de Jerusalem, subratllant la importància de reconèixer i preservar la identitat i el valor universal de la Ciutat Santa per a les tres religions abrahàmiques.

Finalment, es va parlar dels altres conflictes que afligeixen el Pròxim Orient i la urgència d'afavorir camins de pau i diàleg, amb la contribució de les comunitats religioses, per combatre qualsevol forma d'extremisme i de fonamentalisme.

ANÀLISI

El sistema educatiu i els ensenyaments de la religió

PERE MICALÓ

Professor de Pedagogia i Didàctica de la Religió a l'ISCRG de Girona

L'elevat percentatge d'alumnes analfabets simbòlics i religiosos pot portar unes conseqüències que no són positives per a la nostra societat

Cal garantir els llocs de treball dels docents de religió catòlica o d'altres confessions que tenen un contracte indefinit i una destinació definitiva

De tant en tant hi ha moguda legislativa pel que fa a l'ensenyament a l'Estat espanyol, i de retruc a casa nostra. Tot-hom pretén deixar-hi la seva empremta.

L'alternança política *per se* pot ser bona, el que no és bo per al país és tenir un sistema educatiu tan efímer, inestable, fràgil i vulnerable, amb tan poc consens social i polític i empeltat d'una gran dosi d'ideologia. Aquesta constatació crea desconfiança a la ciutadania i inseguretats i desànim al professorat.

Aquí hi ha un factor afegit: el neguit que es crea. Abans que s'escriguin els primers termes, el partit en el govern i l'oposició ja fan bullir l'olla, i amb ells tota la societat. És el moment de fer afirmacions contundents, apocalíptiques o celestials, depenent de la banda d'on sorgeixin.

Les opinions manifestades—algunes d'assenyades, tècniques, constructives, fruit d'una reflexió serena i sense interessos partidaris—de poc serviran si no se les fan seves els qui han de votar a la cambra legislativa. A vegades he pensat en la gran quantitat de reflexió malmesa i ignorada simplement perquè no hi ha hagut cap polític amb l'antena suficient per fer-se-la seva i portar-la al debat parlamentari.

Amb tot aquest davantal, em demanen que parli de la classe de religió en els centres públics de Catalunya. Començo per la conclusió: a cada bugada perdem un llençol. I quants en portem, ja, de perduts? Anem pel vuitè. M'explico.

Des de fa temps que cal prendre decisions, però no hi ha qui es decideixi a afrontar la situació amb un plantejament sòlid i consensuat entre les parts afectades: administració i jerarquies eclesiàstiques.

Una anàlisi freda ens porta a constatar que el percentatge d'alumnes que opten per la classe de religió any rere any disminueix lleugerament, que suposa un petit desgavell en l'organització dels centres el fet de l'optativitat dels alumnes i que el currículum que s'imparteix és difícil de ser concretat a les aules. Si pugem un punt més l'anàlisi, ens adonem que l'elevat percentatge d'alumnes que surten del sistema educatiu analfa-

bets simbòlics i religiosos pot portar unes conseqüències que no són positives per a la nostra societat: certament, no podem anar a visitar un museu, però el més important és que aviat no sabrem ni d'on venim ni qui som. També se'ns farà difícil conèixer els nous, respectar-los per poder-los dir que són de casa nostra i estimar-los. També ells respecte a nosaltres. La nostra societat té unes arrels cristianes que no podem ignorar i nosaltres estem fets d'aquest fang: la nostra identitat.

Ara us presentaré dues propostes per tal d'ajudar a la reflexió, concretant-les fins on m'ha estat possible, per imperatiu legal. Aquests suggeriments pretenen conciliar el marc legal amb la realitat, cercant els següents sis objectius:

- Reduir en la mesura del possible l'analfabetisme religiós i simbòlic per a tots els alumnes de l'ensenyament obligatori, amb vistes a mantenir les nostres arrels i la pròpia identitat nacional catalana.
- Garantir els llocs de treball dels actuals docents de religió catòlica o d'altres confessions religioses que tenen un contracte indefinit i una destinació definitiva, en virtut de la seva titulació específica (estudis

optin, i que l'administració competent creés una matèria alternativa potent amb uns continguts a l'entorn de la cultura religiosa. No soc capaç de posar-li nom: cultura religiosa, història de les religions, religió i valors...

Amb la boca ben petita goso concretar unes idees per definir el currículum: presentació de les principals tradicions religioses a casa nostra (amb currículum asimètric respecte a aquestes) i la seva repercussió en la nostra societat (art, literatura, filosofia, tradicions...); també amb uns coneixements sobre el fet religiós i l'espiritualitat i transcendència de l'ésser humà. I així donar resposta a les diverses necessitats dels nostres alumnes per assolir una educació integral (cultural, acadèmica, personal, espiritual i social) d'acord amb les exigències de la nostra societat avui.

Laboralment hauria d'anar acompanyada d'una mesura d'habilitació automàtica al professorat de religió confessional per poder impartir aquesta matèria en virtut de la seva titulació específica. L'altre professorat que hagués d'impartir aquesta matèria caldria que obtingués la seva habilitació a partir dels criteris que estipuli l'administració.

Aquesta proposta tindria la bondat d'ajudar a combatre l'analfabetisme religiós a tot l'alumnat, mantindria la idoneïtat dels docents pel que fa a la religió confessional i s'ajustaria a l'objectiu de mantenir els llocs de treball dels docents de religió, en tant que són docents de religió contractats laboralment per l'administració, amb unes condicions ben concretes. Així, el professorat de religió confessional

de Ciències Religioses).

- Evitar —en la segona proposta— la segregació d'alumnes segons la seva opcionalitat.
- Que el currículum s'imparteixi amb una dotació horària suficient perquè els coneixements mínims curriculars puguin ser assolits per tots els alumnes.
- Garantir un currículum i una idoneïtat del professorat d'acord amb els principis constitucionals, vinculant les exigències de l'administració amb els criteris de les diferents confessions religioses.
- No violentar —forçar— el marc legal, sense acord entre les parts.

Es per això que modestament goso fer dues propostes. Soc ben conscient que ni l'una ni l'altra complauran plenament el qui hagi de decidir, però per a això hi ha les negociacions. Actualment encara totes dues parts tenen alguna cosa per negociar, però cada vegada els valors que estan en joc es redueixen més i, tal com diem a casa nostra, si no ens hi afanyem perdrem tots plegats bous i esquelles.

Propostes concretes

Primera: que es mantingués l'estructura actual d'una classe de religió confessional per als qui hi

VIII Jornada de Mestres i Professors de Religió a Vic.

Vols compartir amb el CLUB + AMICS novament el Cap d'Any?

VINE AMB NOSALTRES, SOPAREM A L'HOTEL AVENIDA PALACE DE BARCELONA

Sopar, Campanades, música, ressofó i barra lliure fins a les 3 de la matinada

Preu 100 €

c/c: ES96 2100 3013 2022 0039 1741

Més informació i reserves al telèfon: 93 409 27 00
www.clubmes.cat
mpapiol@clubmes.cat
Info@clubmes.cat

Escola Claver de Raimat (Lleida).

sions religioses que tenen acords amb l'Estat la creació d'una matèria comuna per a tot l'alumnat, amb un únic currículum i una proposta de requisits i d'idoneïtat de professorat amb consens amb les confessions religioses. Un currículum asimètric on cada confessió religiosa s'hi sentís identificada amb una aportació pactada de continguts i evidentment també amb un percentatge de continguts definits pel Govern central i per cada Comunitat Autònoma.

Igual com en la primera proposta, podrien impartir aquesta matèria els docents actuals de religió confessional, entre d'altres, amb les condicions abans exposades.

Els criteris d'idoneïtat també s'haurien de pactar entre les parts, segons el cinquè objectiu: d'acord amb els principis constitucionals, amb les exigències de l'administració i amb els criteris de les diferents confessions religioses.

Aquesta proposta assoleix els sis objectius, sense forçar el marc legal més enllà de la bondat d'acord entre les parts.

Crec que garantint que les confessions religioses participessin en l'elaboració del currículum, en la decisió i control sobre els criteris d'idoneïtat i que la matèria tingués una dotació horària suficient per poder impartir el currículum, es podria fer una lectura àmplia, oberta i bondadosa del marc legal.

Del seu punt feble —la idoneïtat— en soc ben conscient. No serà gens fàcil la negociació, però crec que totes dues parts —administració i Església— han de ser ben conscients que la fita és un bé superior: que *tots* els alumnes tinguin uns coneixements de la religió que els permetin una educació *integral* en el marc de la nostra societat. Subratllo el *tots* i l'*integral*.

Potser són dues propostes complementàries en el temps. Primer la primera i després la segona... Potser.

Hi ha una dita catalana que diu: on no hi ha mesura, ella sola s'hi posa. A vegades ho he pensat: el temps —que accelera la història— ens posarà la mesura, farà que s'objectivin les normes i que la rigidesa ideològica s'amoroseixi. Amén.

Ho deixo aquí, tant a l'administració com a l'Església ja ens queden ben pocs llençols per perdre en tema de coneixements de la religió a l'escola. Tenim deures.

mantindria l'estatus laboral segons si és docent de religió confessional amb contracte indefinit i destinació definitiva en un o uns centres.

La dotació horària d'etapa de totes dues matèries seria la mateixa i podria impartir-se d'una manera no homogènia entre els nivells, sempre que es garantís que al final de l'etapa cada alumne hagués rebut la docència que li hauria estat assignada a la matèria per a la qual ha optat.

El seu punt feble seria la segregació de l'alumnat com a conseqüència de l'optativitat.

No cal dir que s'ajustaria plenament al marc legal actual.

Segona: l'objectiu principal d'aquesta segona proposta seria evitar la segregació de l'alumnat, tot i mantenir la bondat de l'anterior.

Que l'administració competent negociés amb les diferents confes-

Goso fer dues propostes. Soc ben conscient que ni l'una ni l'altra complauran plenament el qui hagi de decidir, però per a això hi ha les negociacions

PER NADAL TEIXUVÀ

et convida a jugar al Joc de Memòria, al Joc del Dòmino, a fer un puzzle o a pintar les figures nadalenesques.

Trobareu tots aquests jocs a la Llibreria Claret

Barcelona

MACIÀ GRAU
Barcelona

La secularització de la societat, sumada a una legislació que perjudica notablement els centres concertats, ha provocat que el nombre d'alumnes a les escoles cristianes hagi baixat progressivament els darrers anys. Molts col·legis centenaris, la majoria fundats a mitjans del segle XIX gràcies a la iniciativa dels ordes religiosos, es troben ara en una situació d'incertesa i fragilitat, que ha posat en perill la seva pròpia sostenibilitat. Per tal d'afrontar aquesta nova realitat i donar-hi una resposta, el dissabte 1 de desembre la Plataforma per la Família (Catalunya-ONU) i la Federació de Cristians de Catalunya van organitzar el primer Simposi d'Educació Catòlica, sota el títol *La identitat com a clau de futur*. La jornada, que va tenir lloc al Seminari Conciliar de Barcelona, va servir perquè representants d'escoles cristianes de tot el país reflexionessin sobre els canvis que s'han de fer per aconseguir que l'educació catòlica recuperi la seva identitat i es pugui superar aquest moment de dificultat.

La identitat, un element de progrés

Després d'analitzar els principals factors que han portat les escoles cristianes a aquesta situació, els diversos ponents que van participar al Simposi es van centrar en l'exposició de propostes que serveixin per renovar els mètodes d'aprenentatge i fer els col·legis més atractius per als pares. En aquesta línia, Daniel Arasa, president de la Plataforma per la Família, va explicar que un dels elements que necessiten millorar les escoles cristianes a l'actualitat és la pròpia identitat: «S'ha de recuperar la identitat com a segell de l'escola, ja que és un ele-

La Federació de Cristians de Catalunya i la Plataforma per la Família responen a les dificultats que viu l'escola cristiana

I Simposi d'Educació Catòlica: «La identitat com a clau de futur»

ment de progrés i d'atracció per a la gent. Mai no hem de perdre la intenció de transmetre la fe en totes les activitats.» La recuperació d'aquesta identitat com a element de progrés, que dona nom al Simposi, va ser un denominador comú durant tota la jornada i es va considerar com la principal la solució al repte actual de l'educació catòlica. Com va exposar Mn. Javier Cortés, director del col·legi Summa Aldapeta (Sant Sebastià), «tenir identitat fa que et reconeguim, i a la vegada també pot ser una font d'innovació i creativitat». Precisament aquesta innovació i creativitat és la que ofereixen centres com el Col·legi Montserrat de Barcelona, pioner a tot el món pels seus projectes educatius, que inclouen la transmissió dels valors cristians mitjançant mètodes d'aprenentatge poc con-

vencionals. La germana Núria Micó, directora del centre, va explicar d'aquesta manera l'exemple del seu col·legi, que ha creat una nova visió educativa: «Creiem en el potencial dels alumnes, i posem el focus en la seva persona. Seguim l'exemple de Jesús, que va ser innovador en veure el potencial de les persones que altres no eren capaços de veure.»

Durant la jornada també es van tractar altres temes relacionats amb l'educació catòlica, com l'assignatura de religió, que ha estat qüestionada per una part de la societat. En aquest aspecte, Mons. Jaume Pujol, que va presidir el Simposi, va aprofitar remarcar-ne la importància: «No es pot substituir per la cultura religiosa, que és una dissolució de la pròpia identitat cristiana. La classe de religió és l'únic lloc on es pot fer una integració de la religió cristiana.»

Agustí Codinach

RUT, UN RELAT FASCINANT DE FE I HUMANITAT (X)

El valor ple de la paraula

TERESA SOLÀ

Doctora en Teologia bíblica i Filosofia

Pel cantó de la narració que relata com Rut va a espigolar pels camps (2,2) sovint es presenta Rut com l'«espigolaire». Això és cert (en el text el verb «espigolar» hi apareix onze vegades). Però potser el lector es deixa prendre per l'encís de l'idil·li del camp i també per la imatge un xic bucòlica d'aquesta jove dona vagant pels camps austers de Judea «darrere els segadors» (2,3), «restant dempeus tot el matí» (2,7), i «prenent un mos de pa sucats amb vinagre» (2,14). Tot al costat de detalls suggestius i pintorescos.

Si hom llegeix atentament el text, emergeix sobretot la imatge de Rut com a mendicant, captaire. El profeta Miquees se serveix de la imatge de l'espigolada per significar la pobresa espiritual del seu poble: «Pobre de mi! Soc com qui espigola després de la sega o com qui esgotima la figa primerenca després de la verema! No veig cap raïm per menjar ni la figa primerenca que cerco amb delit» (Mi 7,1). Rut arriba a Betlem en el temps precís en què «començava la sega de l'ordi» (1,22), el pa dels pobres i també l'aliment de les bèsties. És

el temps entre abril i maig, inici de les grans calor de Palestina. Amb el permís de Noemí, Rut decideix «anar al camp d'algú que em miri amb bons ulls, i espigolaré allò que no recullin els segadors», fruit del que s'anomena «el dret dels marges del camp».

El llibre del Levític expressa aquesta concessió a favor dels pobres mendicants: «Quan segueu els sembrats, no arribeu fins a la partió del camp ni recolliu espigolalles... deixeu-ho per als pobres i els immigrants» (Lv 19,9-10)

Rut, a més de pobra, era forastera. El terme hebreu *ger* designa aquell que pertany a un altre poble però que s'estableix definitivament entre els hebreus i que per això és considerat com a «indígena» (Ez 47,22: «Assignareu per sorts les parts de l'heretat tant per a vosaltres com per als immigrants [*gerim*] que resideixen enmig vostre»). Però Rut es qualifica a si mateixa amb l'altre terme que designa l'estranger (*nokeri*) en 2,10: «Per què em mires amb bons ulls i t'interes-

A més de «mendicant» i «estrangera» Rut és òrfena, una condició que a la Bíblia implica la manca de mitjans per viure

**CERTIFICATS MÈDICS
CARNET DE CONDUIR
NÀUTICA I ARMES**

**CENTRE MÈDIC
PLAÇA MOLINA**

DR. RAFAEL SOLANAS ANGLADA

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR
- PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES
- LABORALS I ESCOLARS
- NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h
Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 10 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN:

Tel. 932 188 826
Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n
08006 Barcelona

el coneixement de Déu que Jesús comunicà en el temps de la plenitud de la divina revelació, però ella experimentà la providència i la bondat de Déu Pare. La pobresa és condició per rebre la benedicció gran de Déu.

Rut, una dona que estima

Amb l'anada de Rut a «espigolar», el relat bíblic introdueix un nou aspecte de l'afer, que el curs de la narració es mostrarà ric de perspectives, i d'esdeveniments propicis, oberts a interessants horitzons teològics. Per això el llibre de Rut s'insereix en el filó de la més autèntica espiritualitat no només de l'hebraisme, sinó també del cristianisme.

La precedent part de la narració ja ha fet veure l'amor de Rut per Noemí documentant el fet amb la seva irrevocable elecció de fer pròpies la condició i la vida de la sogra (1,16-17) en una solidaritat total: unitat fins a la mort. Res no pot impedir aquesta unitat quan realment s'estima.

L'escena d'aquesta unitat és en si mateixa minúscula i tanmateix la realitat que insinua és molt més eloqüent del que el relat sembla significar. «Deixa'm anar al camp d'algú a espigolar» (2,2a). És la petició que Rut adreça a Noemí. La resposta a aquesta petició deixa entendre la situació de necessitat en què es trobaven les dues dones. Per fer front a aquesta necessitat Rut fa recurs al «dret dels marges del camp». La petició de Rut trenca la resistència de Noemí i demostra el valor de les paraules que anteriorment havia adreçat a la sogra: «On visquis tu vull viure-hijo» (1,16). Rut escull Noemí en la seva totalitat: no simplement de la seva persona, sinó també de la condició en la qual Noemí es trobaria.

ses per mi que soc estrangera?», terme que té una connotació de menyspreu. A més de «mendicant» i «estrangera» Rut és òrfena, una condició que a la Bíblia implica la mancança de mitjans per viure.

A totes les privacions esmentades, Rut pateix la condició de viduïtat. Fins i tot si el marit morint li hagués deixat béns mobles, Rut no els hauria pogut fruir a Palestina, perquè segons la legislació mosaica, la viuda no heretava absolutament res, com es llegeix a Nm 27,8-11: «Si el marit mor sense deixar fills, l'heretat passa al parent més pròxim, però no a la viuda.»

Certament que Rut no tingué

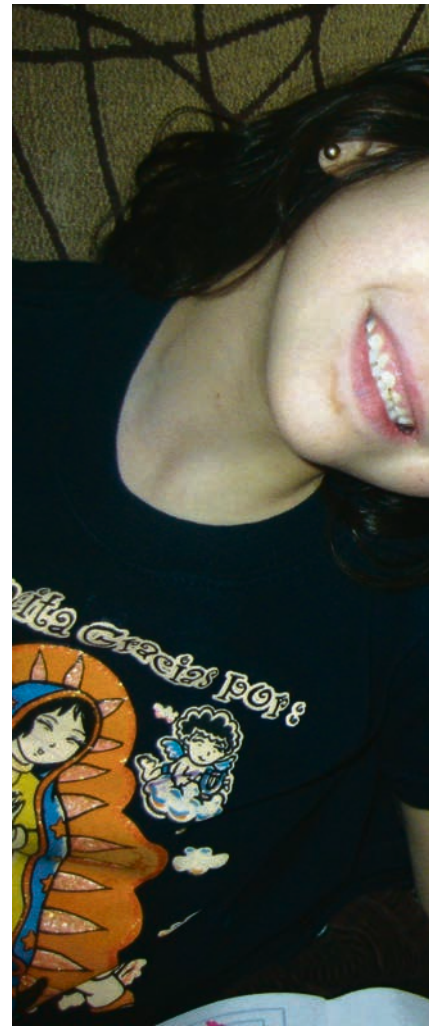

VEREMUNDO
 velón veremundo lo mejor del mundo

Distribuidor exclusivo para España de **SLABBINCK**
veremundo@veremundo.com - www.veremundo.com

Partida Fanecaes, s/n. - Apdo. Correos 19 - 46860 ALBAIDA (Valencia) - Tel.: 962 900 971 - Fax: 962 901 362

Una família oberta a la vida

Amor sense mesura

L'Anna i l'Oriol, dos dels petits de la família.

NÚRIA VADILLO
«T'endús la mirada dels altres nens que et diuen que ells també necessiten una família»

Núria Vadillo i Lluís Pallàs han format una família preciosa... i nombrosa! Fa 30 anys que estan casats i tenen 10 fills (entre els 28 i els 8 anys), però més que el nombre, impressiona que els quatre darrers són nens adoptats amb necessitats especials: dues nenes amb síndrome d'alcoholisme fetal i dos nens amb síndrome de Down.

Podríem pensar que sis fills ja són prou per a una parella, però en el cas de la Núria i el Lluís, «arriba un moment en què et plantejges el tema de l'adopció. Sempre ens hem sentit molt tocats per la frase "No a l'avortament, dona'l en adopció". Però, què passa amb aquests nens? Qui se'ls queda? Què passa quan són nens amb discapacitat?» Aquesta inquietud els va conduir a portar-ho a la pregària i a deixar-ho en mans de Déu.

La Núria sempre ha tingut debilitat pels nens amb síndrome de Down, però estaven oberts a acollir aquell nen o nena que no volgués ningú. «Quan et parlen d'adopció», diu la Núria, «et donen un historial del nen i això és una cosa molt freda. Després descobreixes que al darre-

re hi ha una persona. En el moment en què ens van dir que hi havia una nena, l'Anna, per a nosaltres ja va ser la nostra filla. Veus les mancances, veus els altres nens que estan amb ells que et miren com dient-te: "A mi no se m'emporten?", i això et posa la pell de gallina. T'endús la mirada dels altres que et diuen que ells també necessiten una família». L'adaptació de la petita va ser molt bona, «els nostres fills grans ho van acceptar molt bé. Van ser molt afectuosos amb ella... quan ja va estar adaptada continuàvem pensant que encara hi havia molts nens esperant i que no hi havia famílies». I així, van anar arribant l'Oriol, la Maria i l'Aslan.

«Com a cristians», reconeix la Núria, «tenim un compromís amb Déu i amb el nostre pròisme. El nostre projecte de família és una vocació dins de la vocació del matrimoni. T'imagines on et fiques, tot i que no ho saps del cert... Ho hem dut a la pregària i hi hem vist la mà de Déu, especialment la mà de Maria».

Una gran família

La Núria assegura que els quatre nens adoptats «són com si fossin biològics i el fet que tinguin una discapacitat per a la resta de germans no és cap cosa estranya. Són els nostres fills, els seus germans, i se'ls estimen amb bogeria». El matrimoni ha intentat que els seus fills, des de petits, fossin conscients «de la sort que tenien a nivell familiar. Els hem dut al Cottolengo, han jugat a futbol amb nens amb discapacitat... hem intentat viure aquesta sensibilitat a casa».

I això es nota, perquè els germans grans estan «orgullosíssims dels petits», apunta la Núria, «jo admiro molt els meus fills grans perquè podrien haver dit que no a les adopcions i sempre hi han estat d'acord. Tenen una sensibilitat especial cap a les persones amb discapacitat. La relació amb els germans és molt bona i no distingeixen si són adoptats o no, o si tenen necessitats especials».

L'arribada dels últims quatre fills ha implicat un gran canvi en la vida de la família, sobretot «canvia molt la visió que tens de la vida. Aprens a anar a un altre ritme. Amb els fills grans teníem la idea que, sobretot fossin bones persones,

«El nostre projecte de família és una vocació dins de la vocació del matrimoni»

«El més important és que siguin nens feliços; els estudis o capacitats intel·lectuals no els farà més feliços»

però que tinguessin una bona feina, que fossin bons professionals, competents... i ens hem adonat que el més important és que siguin nens feliços, que els estudis o capacitats intel·lectuals no els farà més feliços. Et fixes més en les coses senzilles. Aquests nens fan un esforç molt gran i són més constants que els nens que no tenen necessitats especials». També s'aprèn a tenir «molta més paciència perquè no és fàcil, de vegades t'oblides que van a un altre ritme. Et fan veure una altra part del món i he de dir que m'agrada més», afirma la Núria.

Per a aquesta mare, «tots tenim mancances d'una mena o altra i aquestes persones poden donar molt a la societat. Veure quins progressos fan és molt enriquidor, et dona molta satisfacció, valors les coses petites, l'amor».

Com a pares, la Núria i el Lluís es preocupen d'educar en la fe els seus fills. En el cas dels quatre petits, la tasca resulta més complica-

da. «La gran», ens explica la Núria, «va al col·legi de les Concepcionistes i els altres tres van al Nen Déu, on hi col·laboro».

«El problema», apunta, «és quan creixen. Ells tenen una visió diferent. D'una banda, són molts senzills; però, de l'altra, certs conceptes per a ells poden ser molt complicats d'entendre, sobretot conceptes abstractes». «Estem aprenent d'ells, com els hem d'explicar les coses. Amb ells hem fet com amb els altres germans: resar el rosari en família, anar junts a missa, pregar junts a la nit i al matí...».

La Núria també està implicada en l'acabat de crear Secretariat de Pastoral per a les Persones amb Discapacitat de l'arquebisbat de Barcelona.

Més nens esperant

La Núria i el Lluís ja no poden adoptar més nens «perquè la Generalitat considera que ja en tenim prou...», explica rient la Núria, però continuen implicats en el tema de les adopcions a través de la Fundació IRES, on fomenten l'adopció i l'acollida de petits amb necessitats especials.

On són els matrimonis cristians? És el que es pregunta la Núria quan veu que hi ha tants nens en llista d'espera per ser adoptats: «Els que som cristians i volem seguir la nostra fe moltes vegades busquem què fer per ajudar els altres i no ens adonem que aquests nens els tenim ben a la vora.»

Per això, convida a adoptar aquests nens amb necessitats especials. «Com diu la Mare Teresa de Calcuta, s'ha d'estimar fins que faci mal. Adoptar és fantàstic, però no és fàcil, tot i que es pot fer. Que la gent no tingui por, perquè Déu hi ajuda molt. A més, a la Fundació IRES t'ajuden a triar un perfil de nen del qual et puguis encarregar. També és cert que no tothom serveix per adoptar, però hi ha moltes altres opcions, com ara l'acollida.»

Des de la seva experiència, anima altres famílies: «Hem de ser coherents. Si no volem que s'avortin aquests nens, hem de fer alguna cosa. Hi ha molt d'amor per donar i rebre. Ningú no et garanteix que amb un fill biològic no hagin de tenir problemes i dificultats; amb l'adopció, almenys ja les coneixes a l'avançada.»

La Mariona amb els seus germans Oriol i Aslan.

La família Pallàs-Vadillo al complet.

**SECRETARIAT DE PASTORAL
PER A LES PERSONES AMB
DISCAPACITAT**

pastoraldiscapacitats@arqbcn.cat

Fundació IRES
fundacioires.org

Concert de Nadal

«*Mass of the Children*», de John Rutter

El diumenge 16 de desembre, a les 19 h, tindrà lloc a la basílica del Pi de Barcelona un concert de Nadal, a càrrec d'Els Cors Joves i Mixt del Conservatori, el Cor de l'Orfeó Badaloní i l'Orquestra Baetulo que interpretaran l'obra *Mass of the Children*, de John Rutter.

Mass of the Children («Missa dels nens») és una *Missa brevis* no litúrgica, que segueix el text de la missa tradicional llatina i grega i que intercala diversos poemes anglesos.

ORGANITZAT PER:

Ràdio Estel, Catalunya Cristiana, Club+Amics, l'Orfeó Badaloní i la basílica del Pi

Preu del concert: 10 euros

Per a més informació i venda d'entrades podreu adreçar-vos a: Janet Duatis trucant al telèfon 934 092 770, o bé per correu electrònic a jduatis@catalunyacristiana.cat. L'horari d'atenció al públic és de 10 a 15 h.

**JAUME
PUJOL BALCELLS**
Arquebisbe de Tarragona i Primat

ALS QUATRE VENTS

Festa a Figuerola del Camp

Dissabte que ve, 22 de desembre, serà una data important per a Figuerola del Camp. Personalment tindrè la satisfacció de celebrar la coronació canònica de la Mare de Déu de l'Esperança, que compta amb una devoció molt arrelada en aquesta localitat de l'Alt Camp.

És una devoció secular que va mobilitzar la població, el seu ajuntament i moltes entitats. Es van reunir més de 1.800 signatures amb una petició que vaig traslladar a la Santa Seu, i el papa Francesc, sensible a la petició, va aprovar aquesta coronació que confirma que en l'actualitat continua molt viva una tradició de fe popular.

Parlo de fe perquè les virtuts teologals estan entrellaçades entre elles. Només així s'explica que un poble que no arriba a mig miler d'habitants hagi conservat una tradició cristiana que troba el seu signe més visible en l'església barroca, construïda sobre una d'anterior que era romana.

Figuerola del Camp és un poble que aprecia les coses senzilles de la vida, com tants nuclis de població que han viscut de l'agricultura, en aquest cas dels cereals, la vinya i els avellaners. Precisament l'any 1956 hi va haver una recollida popular d'avellanes, destinada a construir un altar major i a honrar en un nou espai la Mare de Déu de l'Esperança.

A aquesta devoció popular van dedicades les festes que des del

dia 14 fins al 23 s'estan succeint a Figuerola del Camp. Són mostra d'una alegria que enllaça amb l'advocació mariana de l'Esperança, tan necessària també en els nostres dies. Acudint a Maria, esperança nostra, si el nostre cor està alterat per alguna circumstància, tornarà a gaudir de la pau.

Entorn de l'esperança hi ha un breu relat indicatiu que Déu ens ajuda sempre, tot i que sovint per camins inesperats. Es trobava un naufrag en una illa deserta i amb prou feines va poder construir una cabana i fer foc. És tot el que tenia, però un dia el foc va arrasar la cabana. «Com és possible que Déu ho permeti?», es va preguntar, però va aparèixer un vaixell que va arribar en la seva ajuda. Li van dir: «Hem vist que feia senyals de fum i hem acudit pensant que ens estava cridant.»

La Mare de Déu és per a nosaltres com aquest senyal de fum que crida el seu Fill perquè vingui en ajuda nostra quan ho necessitem. Ella representa la nostra esperança, manté la nostra fe i ens mou a una caritat autèntica entre nosaltres. Dissabte, quan procedim a la coronació d'aquesta apreciada imatge, invocaré l'ajuda de la Mare de Déu perquè a Figuerola del Camp es visqui sempre segons el testimoni dels primers cristians, que tenien un sol cor i s'ajudaven de tal manera que els qui els contemplaven en quedaven admirats.

CARTA DOMINICAL

JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA
Cardenal arquebisbe de Barcelona

El Raval: una realitat amb esperança

El Raval és un dels barris de Barcelona amb més demanda d'acció social. Aquesta àrea, multicultural i rica en diversitat, concentra problemàtiques molt representatives de la realitat de la ciutat, a les quals es refereixen sovint els mitjans de comunicació. En poc més d'un quilòmetre quadrat viuen més de 48.000 persones, una xifra que triplica la densitat mitjana de la ciutat.

La meitat dels veïns són d'origen estranger. Hi predomina una classe mitjana empobrida, amb un alt nombre de famílies en risc d'exclusió social, desafavorides i sense esperança. El 30% de la població està desocupada. El 37% té professions de perfil baix. Un 72% dels habitants només té estudis primaris. Més de dues mil persones grans viuen soles.

Totes aquestes persones afronten un dia a dia difícil, amb preocupacions molt importants que ens afecten a tots, com la feina, l'habitatge, els fills, etc. Tot això es barreja amb problemes greus de qualitat de vida, d'espai públic, de

gentrificació i de seguretat.

Afortunadament, a més a més de la tasca que fan les institucions públiques, al barri del Raval hi ha unes cinquanta entitats que es dediquen a ajudar aquestes persones i, a més, també hi ha molta gent que ofereix el seu ajut a nivell individual. L'esperança és la gent.

Amb persones altruistes aconseguirem una societat més digna i cohesionada. Sense aquesta solidaritat els problemes serien molt més greus. Tenim una gran xarxa social molt activa, que no només està facilitant la unió i la bona convivència al barri, sinó que contribueix a reduir problemàtiques i, en alguns casos, brots de violència.

Moltes d'aquestes actuacions provenen de l'Església: les parròquies, Càritas, el treball dels religiosos i diverses entitats del barri, en les quals col·laboren molts cristians com a voluntaris, que posen en pràctica la seva fe. L'actuació d'aquestes entitats d'Església, moltes de les quals he tingut ocasió de visitar, permet cobrir les neces-

sitats bàsiques de les persones, sense deixar d'oferir el necessari aliment espiritual. Atenen les persones que ho necessiten, sense cap discriminació per raó de procedència, llengua, raça o religió. En aquesta labor i treball constant hi ha la llavor d'una societat més humana i fraterna.

Una persona que dona un cop de mà a una altra és a l'avantsala de la trobada amb Déu. Qui s'apropa a un pobre, a un malalt, a qui està sol, és al mateix Crist a qui s'apropa, ja que com diu el papa Francesc: «Les persones pobres i dèbils són la *carn de Crist*» (Visita apostòlica del Sant Pare a Geòrgia, octubre de 2016).

Agraïxo a tantes persones i entitats l'esforç que fa possible que molta gent senti que forma part d'una família que l'estima. Gràcies a aquest esforç, som i serem una societat acollidora que afronta els problemes donant el millor de si mateixa. Sentir-se part d'una família és la millor vacuna per gaudir de bona salut en qualsevol barri del món. Fem barri, fem família.

COMENTARI DE LA PARAULA

Multituds, recaptadors de tributs i soldats es feren batejar

La invectiva que llançà Joan a les multituds que havien acudit a fer-se batejar fou duríssima: «Cria d'escurçons! Qui us ha ensenyat a escapar-vos de la ira imminent?» i els invità a produir un fruit que s'acordés amb el seu penediment (Lc 3,7-8). Lluc descriu a base d'un tríptic la reacció de la gent: al centre situa els personatges més odiats; a l'esquerra, la resposta de «les multituds» i, a la dreta, la d'«alguns soldats» romans. La pregunta que li formulen els tres estaments és sempre la mateixa; el Còdex Beza, recolzat per les antigues versions llatines i coptes, hi inclou l'objectiu de la pregunta (cursiva): «Què hem de fer per salvar-nos?» El text alexandrí es limita a la simple pregunta. Consideraren, els qui ho eliminaren, que era massa agosarat que els recaptadors tan odiats per tothom i els soldats romans pretenguessin «salvar-se»?

La resposta de Joan s'adiu a les possibilitats de cada estament. En conjunt, Joan no és un reformista. Vol fomentar la pau social tractant d'eliminar les aspreses i injustícies de la seva societat. L'expectació de l'aparició del Messies era molt gran en aquell moment. Externament ningú no gosava dir-ho, però en el seu fur intern es preguntaven si no fora Joan el Messies esperat. «En adonar-se dels seus raonaments», detall conservat tan sols per Beza, havent calat els raonaments que feien tots en el seu interior, reaccionà deixant ben clara quina era la finalitat del seu baptisme i com ell considerava que actuaria el Messi-

GLÒRIA MONÉS

es: «Jo us batejo en aigua en senyal de penediment, però el qui ve és més fort que jo, i no soc prou qualificat per deslligar-li la corretja de la sandàlia: ell mateix us batejarà en Esperit Sant i foc.» Confessa que ell no és competent per assumir el paper d'Espòs d'Israel que pertocava al Messies. Parla d'un Judici imminent en què s'aplegarà el gra al graner, mentre que la palla serà past del foc. Jesús, i Lluc en conseqüència, evitaren parlar d'un Judici diví.

JOSEP
RIUS-CAMPS

Teòleg i biblista / riuscamps@yahoo.es

CONSULTORI BÍBLIC

IGNASI
RICART
Claretia i biblista

Sabem la data exacta del naixement de Jesús?

Jesús és la figura central dels evangelis. De la seva existència històrica, en donen fe els seus deixebles i la confirmen els escriptors antics: Flavi Josep (vers el 93 dC), Plini el Jove (112 dC), Tàcit (116 dC) o Suetoni (120 dC). Sabem molt poc de la seva vida, ja que els evangelis no són una biografia de Jesús.

Jesús va néixer probablement a Natzaret. Només en els evangelis de la infància de Mateu i Lluc se'ns diu que va néixer a Betlem; ho fan segurament per raons teològiques, com a acompliment de les paraules de Miquees, un profeta del segle VIII aC, que diu: «I tu, Betlem d'Efrata, ets petita per a ser comptada entre els clans de Judà, però de tu sortirà el qui ha de governar Israel» (Miquees 5,1). Totes les altres fonts diuen que prové de Natzaret (Marc 1,9; Mateu 21,11; Joan 1,45-46; Fets dels Apòstols 10,38) i que li deien «Jesús, el Natzarè» (*nazarênós*) o «de Natzaret» (Marc 1,24; 10,47; 14,67; 16,6; Lluc 4,34; 24,19). Devia néixer sota el regnat d'Herodes el Gran entre l'any 6 i l'any 4 aC, probablement abans de la mort d'Herodes. Però no podem saber amb certesa el dia del seu naixement, ni de ningú de la seva època, perquè aleshores no existien els registres tal com els coneixem avui. Es va fixar la data del 25 de desembre per substituir una festa romana important que se celebrava aquell dia.

PER A CONSULTES:
REDACCIO@CATALUNYACRISTIANA.CAT

Diumenge III d'Advent

Lectura primera

So 3,14-18a

Per tu s'ha transportat d'alegria

Lectura de la profecia de Sofonies:

Crida de goig, ciutat de Sió. Aclama, Israel. Alegra't i celebra-ho de tot cor, ciutat de Jerusalem. El Senyor ha tret fora els qui et condemnaven, ha fet fugir els teus enemics. Tens dintre teu el Senyor, rei d'Israel, no veuràs mai més cap desastre. Aquell dia diran a Jerusalem: «No tinguis por, Sió, no deixis caure les mans; el Senyor, el teu Déu, el tens a dintre, com a Salvador poderós; per tu s'ha transportat d'alegria, et renova el seu amor, està de festa i crida de goig com en dies d'aplec.»

Salm responsorial

Is 12

El Senyor és el Déu que em salva, confio, no m'espanto. d'ell em ve la força i el triomf, és ell qui m'ha salvat.

*R. Aclama'l ple de goig
Perquè el Sant d'Israel és gran
a la teva ciutat.*

Cantant de goig sortirem a buscar l'aigua de les fonts de salvació. «Enaltiu el Senyor, proclameu el seu nom, feu conèixer entre els pobles les seves gestes. Recordeu que el seu nom és excels.» *R.*

Canteu al Senyor, que ha fet coses gloriuses. Que ho publiquin per tota la terra. Poble de Sió, aclama'l ple de goig perquè el Sant d'Israel és gran a la teva ciutat. *R.*

Lectura segona

Fil 4,4-7

El Senyor és a prop

Lectura de la carta de sant Pau als cristians de Filipis:

Germans, viviu sempre contents en el Senyor; ho repeteixo, viviu contents. Que tothom us conegui com a gent de bon tracte. El Senyor és a prop. No us inquieteu per res. A cada ocasió acudiu a la pregària i a la súplica, i presenteu a Déu les vostres peticions amb acció de gràcies. Així, la pau de Déu, que sobrepassa el que podem entendre, guardarà els vostres cors i els vostres pensaments en Jesucrist.

Al·leluia

Is 61,1

L'Esperit del Senyor reposa sobre meu, m'ha enviat a portar la Bona Nova als desvalguts.

Evangelí

Lc 3,10-18

Què hem de fer també nosaltres?

Lectura de l'evangelí segons sant Lluc:

En aquell temps, la gent preguntava a Joan: «Així, doncs, què hem de fer?» Ell els responia: «Qui tingui dos vestits, que en doni al qui no en té, i qui tingui menjar, que el comparteixi també amb els altres.» Entre els qui anaven a fer-se batejar hi havia també uns cobradors d'impostos que li deien: «I nosaltres, mestre, què hem de fer?» Ell els contestà: «No exigiu més del que està establert.» Igualment uns guardes l'pre-

guntaven: «Què hem de fer també nosaltres?» Ell els deia: «No forceu ningú amenaçant de maltractar-lo o de denunciar-lo; acontenteu-vos de la vostra soldada.» La gent, que vivia en l'expectació, sospitava si Joan no fora potser el Messies. Ell respongué dient a tothom: «Jo us batejo només amb aigua, però ve el qui és més poderós que jo, tan poderós que no sóc digne ni de deslligar-li el calçat. Ell us batejarà amb l'Esperit Sant i amb foc. Ja té la pala a les mans per ventar la seva era; el blat, l'entrarà al seu graner, però la palla, la cremarà en un foc que no s'apaga.» Amb aquestes i moltes altres exhortacions, Joan anunciava al poble la bona nova.

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

(CICLE LITÚRGIC C; FERIA II)

TEMPS D'ADVENT

(SALTERI: SETMANA 3)

Desembre

16. DIUMENGE

Diumenge III d'Advent (S), Morat. Lectures: Sofonies 3,14-18a / Salm Is 12,2.3-4bcd.5-6 / Filipencs 4,4-7 / Lluc 3,10-18

SANTORAL: Adelaida de Borgonya; Albina, vg. i mr.; Ananies, Azaries i Misael; Josep Manyanet, prev. i fund.; beata Maria dels Àngels, rel.

17. DILLUNS

Fèria, Morat. Lectures: Gènesi 49,1-2.8-10 / Salm 71 / Mateu 1,1-17
SANTORAL: Esturmí, ab.; Franc de Sena; Llätzer; Joan de Mata, prev. i fund.

18. DIMARTS

Fèria, Morat. Lectures: Jeremies 23,5-8 / Salm 71 / Mateu 1,18-24
SANTORAL: Mare de Déu de l'Esperança. Adjutori, mr.; Gracià, b.

19. DIMECRES

Fèria, Morat. Lectures: Judit 13,2-7.24-25a / Salm 70 / Lluc 1,5-25
SANTORAL: Anastasi I, p. y mr.; Eva; Fausta, mr.; Nemesi, mr.; Urbà V, p.

20. DIJOUS

Fèria, Morat. Lectures: Isaïes 7,10-14 / Salm 23 / Lluc 1,26-38
SANTORAL: Benjamí, patr.; Domènec de Silos, ab.; Macari, prev. i mr.

21. DIVENDRES

Fèria, Morat. Lectures: Càntic 2,8-14 / Salm 32 / Lluc 1,39-45
SANTORAL: Glicerí, prev. i mr.; Miquees, prof.; Pere Canisi, prev.; Severí, b. i mr.; Temístocles, mr.

22. DISSABTE

Fèria, Morat. Lectures: 1 Samuel 1,24-28 / Salm 1 Samuel 2,1-7 / Lluc 1,46-56
SANTORAL: Francesca Xavieria Cabrini, rel. i fund.; Helena, rel.; Zenó, mr.

El Sant 16 DESEMBRE

Sant Josep Manyanet

Al llarg del segle XIX Catalunya va donar diversos sants a l'Església, tots ells fundadors de congregacions i promotors de devocions pietoses. Un d'aquests és sant Josep Manyanet (1833-1901).

Fill del Pallars, la seva mare el va consagrar de petit a la Mare de Déu de Valldeflors, patrona de Tremp. A la joventut se li va desvetllar la vocació sacerdotal, va estudiar als seminaris de Lleida i de la Seu d'Urgell i va ser ordenat sacerdot el 1859. Després d'ocupar diversos càrrecs a la diòcesi d'Urgell, va sentir la crida religiosa i a propagar la devoció a la Sagrada Família. Amb aquesta finalitat va fundar els Fills de la Sagrada Família i les Missioneres Filles de la Sagrada Família, que encara avui es dediquen a la docència a diversos països. També va escriure nombroses obres espirituals per promoure la família i el matrimoni cristians i educar la infància. Sant Josep Manyanet va ser un dels inspiradors de l'actual basílica de la Sagrada Família de Barcelona. Joan Pau II el va canonitzar l'any 2004.

El cant de la Sibil·la

F. XAVIER PARÉS SALTOR
Delegat diocesà de Litúrgia d'Urgell
xpires@bisbaturgell.org

S'acosta Nadal i en la Missa del Gall d'aquella nit santa, probablement, en algunes catedrals i esglésies, es tornarà a cantar el cant de la Sibil·la. Darrerament, el record de la Sibil·la, com a esdeveniment cultural i religiós, s'ha tornat a interpretar després de cinc segles d'interrupció.

La Sibil·la era una dona de la mitologia grega, de tradició pagana, i que tenia poders d'endevinar el futur de les persones i del món. El cristianisme convertí aquesta figura profètica en anunciadora del judici de Déu al final del món i de forma apocalíptica. És dels pocs casos que aquest factor pagà va passar a la litúrgia cristiana, com ho recull sant Agustí i altres autors. A la famosa pintura del judici final a la Capella Sixtina del Vaticà, Miquel Àngel hi va pintar quatre sibil·les.

En el segle XIII, aquest cant llatí es va traduir al català, i es va començar a cantar a la vetlla de Nadal en algunes catedrals catalanes. Aquest cant va descriu els espectaculars signes i senyals que feien esgarrifar de por, però a aquells que l'escoltaven amb devoció, els portava la salvació. És un poema religiós sobre la segona vinguda del Crist i del judici final, posant-nos davant d'aquest esdeveniment final, al qual cal anar nets de cor: «El jorn del judici parrà [es veurà] qui haurà fet servici.» Aquesta és la tornada que es va repetint després de cada estrofa que canta la Sibil·la.

Malgrat que aquest cant va

ésser vetat pel concili tridentí, en algunes esglésies, com a l'Alguer i Mallorca, es va seguir cantant. Actualment, s'ha tornat a recuperar en moltes esglésies que el canten abans de la Missa del Gall a la nit de Nadal. A Barcelona es canta a la catedral, a la basílica de Santa Maria del Mar, a la parròquia de la Bonanova. A Mallorca, a la catedral i al santuari de Lluc. També a Menorca, a la catedral de la Seu d'Urgell, a Tarragona, Girona, Vic i a moltes esglésies de Catalunya i del País Valencià. Darrerament ha estat declarat Patrimoni Cultural Immaterial de la Humanitat per la Unesco.

El cant de la Sibil·la és un cant que encara avui ens interpel·la, la música ens atrau, el text ens ressona. És un cant que crida a retrobar l'essència fàcil i contundent de les coses. La nit de Nadal és una nit de misteri. Un nen és a punt de néixer, un nen que canviarà la història i que donarà una nova visió a la relació de l'home amb Déu. El missatge, en el fons, és fàcil: estimar i fer el bé.

Si teniu ocasió, us convido que l'escolteu en alguna de les nostres catedrals o esglésies on el cantin. Tot celebrant la primera vinguda de Crist al món, per Nadal, el cant de la Sibil·la ens fa recordar també la segona vinguda de Crist al final del temps. Serà «el jorn del judici quan es veurà qui haurà fet servici».

Foto de grup, després de l'actuació. / Joan Talavera

La Coral de Santa Maria celebra Santa Cecília

LLEONARD DEL RIO I CAMPMAJÓ

La diada de Santa Cecília, patrona de la música, va ser viscuda amb molta intensitat en la seva festa litúrgica del dijous 22 de novembre per la Coral de Santa Maria.

A les vuit del vespre, a l'església parroquial de la Soledat, a Igualada, es va celebrar una missa cantada en honor de la santa, que va ser presidida pel rector, Mn. Josep Massana, i participada amb els cants de la coral.

A la cerimònia hi va assistir la regidora de Govern Obert i Ensenyaments Artístics, Maribel Cuadras, que va estar acompanyada pel responsable de relacions públiques de la coral, Alfons Ferrer.

El celebrant va posar en relleu a l'homilia la fermesa i l'amor dels màrtirs de tots els temps que, com

Cecília, van morir cantant i lloant Déu. I va fer memòria de les víctimes innocents de les persecucions religioses que s'han anat succeint en la història de la humanitat. Va parlar també dels valors del cant coral que suposen una convivència continuada a la recerca de l'harmonia musical i de cada dia.

En aquesta ocasió, sota la direcció de Coni Torrents i amb l'acompanyament a l'orgue de Maite Torrents, es va interpretar, en versió catalana i en primera audició, la missa del compositor espanyol Cristóbal Halfter. A l'ofertori es va cantar un motet del músic alemany Heinrich Shütz (segle XVII); a la comunió, una polifonia del P. Ireneu Segarra, i, per acabar, l'*Himne a santa Cecília*, de Lluís Romeu.

A continuació, després d'una fotografia de grup a les escales del presbiteri, es va imposar el *pin* de la coral a la nova cantaire Pepita Casanellas i a la regidora Maribel Cuadras, en atenció a la seva disponibilitat envers la coral.

Tot seguit, els cantaires es van reunir en un sopar de germanor —dit també d'onomàstiques—, organitzat per l'equip que presideix Elisabet Puñal.

EL CONSULTORI

PREGUNTES I RESPOSTES SOBRE DOCTRINA I MORAL

pel Dr. Joan Antoni Mateo

La llengua...

A la meva infància i joventut vaig tenir, per bé o per mal, una educació catòlica més aviat rígida amb una certa obsessió pel sisè manament. Avui, quan veig que les meves netes van a una escola catòlica, constato que no se'ls parla gens del tema. Em sembla que entre poc i massa. No creu? Vull comentar-li també que, segons el meu parer, l'òrgan amb més capacitat de fer el mal és la llengua. La gent no és conscient del mal que fan les xafarderies, les murmuracions, les indiscrecions... S'hauria de predicar més sobre el tema.

Comencem per la llengua. Certament és sovint un instrument del mal. El papa Francesc ha dedicat diverses reflexions a aquest tema, i ha arribat a afirmar que moltes persones amb el mal ús de la llengua, amb les xafarderies i murmuracions, arriben a «arren-car la pell» als seus germans, és a dir, arriben a deixar com un drap brut els seus germans. No s'imaginen el mal que pot ocasionar una paraula dita amb mal ànim. L'Esclat ens amonesta a vigilar la nostra llengua per no pecar i a pronunciar paraules que edifiquin i deixin un bon regust, tot plegat, a parlar sempre animats per l'amor. Si en seria, de diferent, la nostra convivència, si tinguéssim més mesura amb les paraules! Recordo un proverbi xinès que deia que la llengua és un òrgan tan feixuc que pot arribar a aixafar un home. Del sisè manament, n'he escrit en més d'una ocasió. Estic d'acord amb vostè: entre poc i massa. D'una educació obsessiva hem passat a una deseducació flagrant. Com fer-ho amb el tacte i equilibri adequats? A la propera columna procuraré oferir algunes pautes sobre aquest tema important.

PER ENVIAR CONSULTES
AL DR. MATEO:

elconsultori@hotmail.com

Ap. de correus 121-25620 Tremp (Lleida).

Postals des d'Andalusia

Preparant el Nadal

Els pobles andalusos viuen el Nadal anticipadament amb originals celebracions tant litúrgiques com populars. Per exemple, a la població cordovesa d'Hinojosa del Duque, nou dies abans de la Nit de Nadal, se celebren les anomenades «misses del carrer», davant d'un portal de Betlem, col·locat a l'altar major de la parròquia de Sant Joan Baptista, «la catedral de la Serra», on només hi ha les imatges de la Verge i de sant Josep. Cada dia, un carrer del poble organitza la missa, i cada any, un dels veïns s'encarrega d'oferir una «copa de vi», ben assortida amb productes de la terra i amb els dolços clàssics «*buñuelos de peine*», «*de flor*» i les «*perrunas*». Cada «missa del carrer» està harmonitzada per cants populars, molt originals, d'acord amb cada moment de la celebració eucarística. En altres pobles cordovesos se celebren les clàssiques «*mañanitas*», amb cants pels carrers. En els últims anys, ha sorgit el costum de col·locar a les finestres i als balcons domassos petits i grans amb la imatge del Nen Déu. I així, Andalusia es converteix en aquestes dates en un multitudinari pessebre vivent, amb representacions a gairebé tots els pobles, mentre sonen les simbombes i es canten les nadales:

*En el portal de Belén
hay estrellas, sol y luna
la Virgen y San José
y el Niño que está en la cuna.
Ande, ande, ande la marimorena
ande, ande, ande que es la
Nochebuena.*

ANTONIO GIL
Sacerdot i periodista

Cartes

Els nostres pessebristes

Amb gran satisfacció he llegit en el butlletí de la meua parròquia que enguany se celebra el 75è aniversari de l'associació de pessebristes de la meua ciutat. Fa una pila d'anys que aquesta entitat fa el pessebre —diguem-ne oficial— al davant de l'Ajuntament. Encara que sempre amb tocs diferents, sempre transmet la pau, l'alegria i la serenor que provoca el naixement del Fill de Déu.

És per això que vull felicitar-los i també agrair-los l'esforç que fan per realitzar aquesta tasca tan acurada. Els desitjo que per molts anys puguin recordar-nos les festes que s'apropen i el que signifiquen. I encara que un pessebre és una cosa tan senzilla com uns pares contemplant el seu fill acabat de néixer, no tothom és capaç de plasmar-ho.

ROSA LLUCH SERRA
Terrassa

El pessebre de casa

Quan s'acosta el Nadal, alguna cosa dins nostre comença a transformar-se. És la nova presència de Déu al món? Aquest sentiment és el que fa que vulguem incloure a casa nostra el que ens ha transmès l'evangeli i la tradició? És per això que repetim i volem veure a casa allò que creiem que va succeir? Imaginem el paisatge, les circumstàncies, el temps, els costums... Fem el pessebre.

Sabem que va néixer en una cova. Hi posem el Nen Jesús, la Mare de Déu, sant Josep, el bou i la mula, i personatges que conviuen amb ells. L'àngel que anuncia als pastors, els quals tenen cura del ramat. Dones que renten la roba, infants i bestiar escampat... volem posar a

casa nostra allò que va canviar el món i ho volem tenir com ens imaginem que va ser. No ens deixem mai els Reis, que van anar adorar-lo, i nosaltres, com ells, cada dia a casa també ho volem fer.

Ens agrada que els petits vegin, mirin i toquin les figures, perquè, tot i sense saber-ho, aprenen i viuen aquell moment. Bon Nadal!

RAMON PASSOLA TORRENT
Igualada

L'orgue de la basílica de la Mercè

Vaig anar recentment a la benedicció del nou orgue de la basílica de la Mare de Déu de la Mercè, de Barcelona. Quan fa uns quants mesos vaig saber que buscaven padrins per finançar-lo, no ho vaig dubtar i vaig apadrinar-ne un tub. I és que l'orgue era l'instrument preferit del meu pare. I en aquesta basílica els meus pares s'hi van casar. I també s'hi van celebrar els funerals pels meus avis.

La pell se'm va posar de gallina més d'un cop escoltant l'orgue i sentint els feligresos cantar. I és que cantaven tots, i tan bé! Impressionant!

A la basílica de la Mercè he sentit els meus pares i els meus avis molt a prop meu. Moltes gràcies!

CAROLINA CORRAL
Barcelona

Podeu enviar les cartes a:

redaccio@catalunyacristiana.cat

La música gòspel reflecteix els valors de la vida cristiana

Cantant la bona notícia

MAC

El gòspel es una música religiosa que va sorgir a les esglésies afroamericanes al segle XVIII. Les lletres solen reflectir els valors de la vida cristiana. De fet, la paraula *gospel* vol dir «evangeli» en anglès. Gràcies al cinema, es va popularitzar a Europa amb pel·lícules com *Sister Act* (1992) o *La mujer del predicador* (1996).

A Catalunya són nombrosos els grups de gòspel que van néixer als anys noranta a redós de les parròquies. «Cantem per transmetre l'alegria de l'evangeli. Estem oberts a tothom. De fet, venen moltes persones que estan una mica distanciades, però que els agrada el gòspel. En aquest sentit, som una petita finestra per arribar als allunyats», afirma Mn. Xavier Moretó, rector de la parròquia de Sant Ignasi de Loiola, de Barcelona. I afegeix: «El gòspel fa de la celebració litúrgica un acte festiu i molt més viscut.»

Mn. Xavier explica que «a Sant Ignasi tenim un grup d'adults que assaja cada dijous de nou a dos quarts d'onze del vespre. Formem part d'un moviment més gran, sota el nom de Little Light Gospel Choir. Estem agermanats amb catorze parròquies més i una comunitat protestant. Un dia al mes ens trobem tots a Sant Ignasi per assajar.»

Quan s'esdevé un esdeveniment en alguna de les parròquies, com concerts solidaris, festes parroquials o concerts de Nadal, «hi anem tots a cantar», comenta Mn. Xavier. L'any passat, durant tres

A Catalunya són nombrosos els grups de gòspel que van néixer als anys noranta a redós de les parròquies

Actuació de la coral Cor amb Swing a l'Ametlla del Vallès.

dies, els membres de Little Light Gospel Choir van fer un stage a la parròquia de Sant Ignasi de Loiola amb dos professionals de Bèlgica i del Camerun «per ensenyar-nos a cantar gòspel». El rector assenyala que «l'stage solem acabar-lo amb un concert a la basílica de la Sagrada Família». També posa en relleu que «hi ha un grupet de nosaltres que visita i canta al Cottolengo, cada any, a la nit de Reis».

Marc Alguersuari, director del Cor Iubilo, recorda que «vam començar, el 1996, com un grup coral de la parròquia de la Santíssima Trinitat, de Sabadell, fent polifonia diversa i clàssica». Observa que «no ens podem considerar un grup netament de gòspel perquè sempre hem fet més estils. Quan col·laborem en la litúrgia, fem cants religiosos polifònics de Taizé i d'altres estils, també gòspel, però d'una manera equilibrada, ja que no hi ha el costum de fer a les misses aquests tipus de cant espiritual negre».

«El que sí que fem més sovint —constata en Marc— és concerts de gòspel fora de l'àmbit parroquial. És una manera de convidar implícitament tohom a resar de manera voluntària i engrescadora. Només traduir els textos gòspel en escena ja és catequètic. Seria una bona idea fer a les parròquies, de tant en tant, misses d'estil gòspel, de la mateixa manera que hi ha misses en gregorià o *rocieras*.»

Segons el director del Cor Iubilo, «es poden adaptar els models evangelistes de culte afroamericà, però respectant la tradició catòlica. Per exemple, no cantar des del presbiteri, cantar sense túniques o vestimentes eclesiàstiques, evitar el possible xou de l'oració-espectacle...».

Josep Beuter, compositor i director del cor de gòspel Cor amb Swing, de la parròquia de la Bonanova, a Barcelona, expressa que aquesta parròquia «sempre ha donat suport als moviments musicals i culturals. S'hi celebren concerts benèfics i artístics, trobades i recitals de corals estrangeres i del país. Aquest acolliment i mecenatge és altruista i està mogut pel desig d'ajudar i acollir; per l'amplitud de mires i el gran bagatge artístic, humà i cultural de la parròquia de la

Bonanova, en general, i de Mn. Carles Sauró, en concret, al qual agraeixo els vint-i-dos anys de suport a la coral».

«La música gòspel és, pel seu contingut espiritual (reflectit en el text i en la música), especialment indicada per ser interpretada en actes litúrgics o religiosos de diversa índole. En la genuïna música gòspel no es busca el lluïment personal sinó oferir una interpretació que pugui manifestar bellesa i amor i, per tant, generar una atmosfera que pugui apropar a Déu», destaca en Josep.

Així mateix, reconeix que «el gòspel commou perquè en la seva arrel radica la capacitat d'assumir el patiment i transformar-lo en amor i joia, mitjançant la música i el ritme. Així ho van fer els esclaus: "Ningú no sap les penes que he vist, tan sols Jesús ho sap... Glòria, al-leluia!" (*Nobody knows*). Les cançons gòspel, ja siguin cadencioses i suaus o rítmiques i enèrgiques, transmeten una emoció i un sentiment pur i genuí que commou l'ànima.»

«El gòspel —assegura Josep Beuter— apropa l'interpret i l'oient a la dimensió espiritual. Crea veritables emocions de sentiments positius i crec que darrere de tota emoció de veritable amor hi ha Déu en manifestació. Ara bé, l'ésser humà és lliure i la música per si sola no és una fórmula màgica: és condició que la persona vulgui penetrar en aquest món espiritual. La música truca a la porta, sense cops, sense brusquedat, com un timbre de so meravellós i emocionant, però la persona ha d'obrir.»

El director de Cor amb Swing considera que el balanç d'ençà que es va crear la coral el 1996 és positiu: «Hem cantat i gaudit d'una música vibrant com és el gòspel, que és com una catarsi que et renova a cada assaig. Hem ajudat a aconseguir els fins humanitaris de molts projectes mitjançant concerts benèfics, i això t'omple el cor. Poder cantar i alhora poder ajudar els altres és una sort. La veritable música sempre està al servei de l'amor. La música enquistada en un mateix no es projecta ni fa créixer res en el cor de l'altre; és vanitat estèril. La música, com deia Beethoven, és el llenguatge de Déu.»

El Museu de Montserrat acull l'obra escultòrica de Salvador Juanpere

L'Espai d'art Pere Pruna del Museu de Montserrat presenta fins al proper 28 d'abril la mostra de l'escultor Salvador Juanpere (Vilaplana, Tarragona, 1953) *Imatge i semblança*. Comissariada per Teresa Blanch, posa l'accent en l'acte iniciàtic, de confluències indefinibles, que té a veure amb la disposició a crear i les seves problemàtiques inherents. Es tracta d'una exposició formada per onze obres —dues d'elles creades especialment per a aquesta cita cultural—, en pedra, formigó, fusta, materials diversos i dibuixos.

Una de les obres realitzades expressament per a la mostra és la instal·lació inèdita feta amb catorze pedres provinents de la mateixa muntanya de Montserrat, *Aquell que talla escultures no fa sinó accelerar l'esbocinament de les muntanyes*, que evoca unes paraules que Marguerite Yourcenar posa en boca de l'escultor renaixentista Michelangelo Buonarroti.

«La mirada de Juanpere sobre la serralada de Montserrat no podia quedar aliena a les seves freqüents disquisicions sobre la doble condició destructiva-constructiva respecte a la natura que conté l'acte de la creació. Les plaques d'acer amb la frase explícita s'incrusten dins mateix de cada pedra; sembla que serren la muntanya en un curiós joc metalingüístic amb la denominació *mont-serrat* i, sobretot, apel·len a la idea de posar la primera falca i obrir la pedra per abordar l'acció creadora», afirma Teresa Blanch.

Als inicis de la seva carrera artística apareix l'interès per Caravaggio. En aquesta exposició li ret homenatge amb una cita sobre la pintura *Sant Jeroni penitent* del Museu de Montserrat. Juanpere extreu de la foscor barroca l'esquema essencial de la imatge amb un petit dibuix transferit al bell mig d'un fons blanc impol·lut de la mida exacte de la famosa pintura. Als peus del dibuix, una espasa emergint d'un gran bloc de marbre porta la inscripció *Nec spe nec metu* («Sense esperança, sense por»), que dona nom a l'obra. De sant Jeroni, posa èmfasi en les mans sàvies solcades pel treball al sol i en els dos cranis com a recipients de vida i mort de les idees.

REDACCIÓ
Montserrat

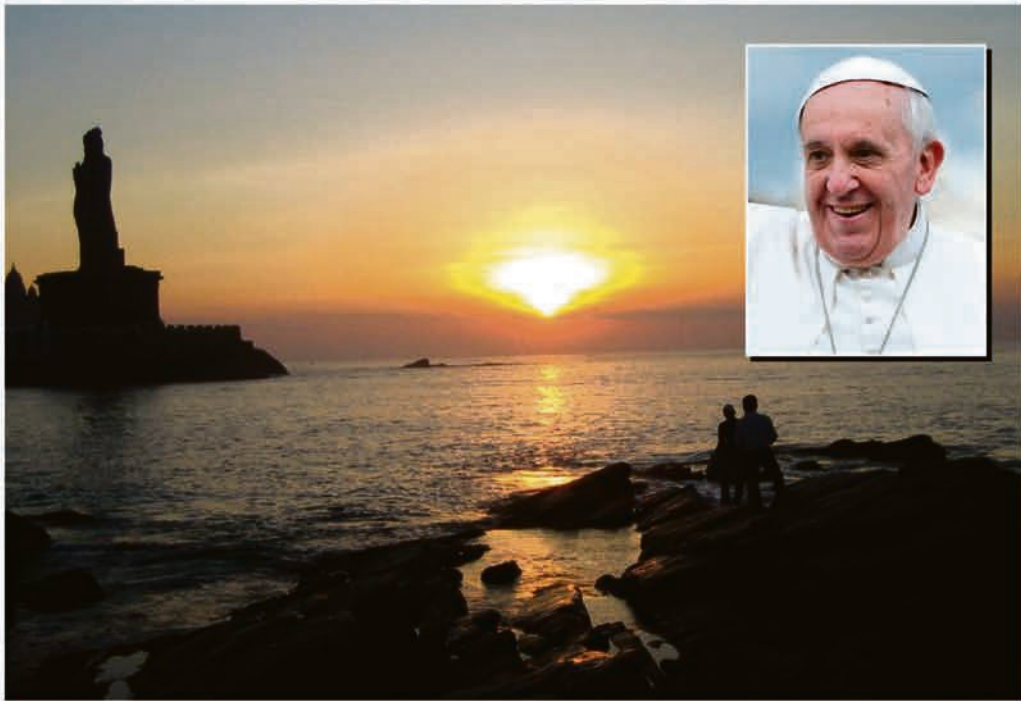

emiser
Facility Services
Gestionem capacitats

En EMISER, Centre Especial de Treball des de 1990, estem orgullosos dels nostres gairebé 30 anys d'experiència i, també del nostre futur. Els nostres professionals de demà avui són nens plens d'il·lusió. I amb aquesta il·lusió volem desitjar-te unes bones festes i un pròsper 2019. I també convidar-te a ajudar als que més ho necessiten: col·labora amb nosaltres en la Targeta Solidària per a Aliments de Càritas. Fes el teu donatiu, a partir de 1€, en www.caritas.barcelona/es/haz-un-donativo/

93 846 61 11 · www.emiservalles.com

Càritas
Diocesana de
Barcelona

22 FRANCESC i la nostra CASA DE TOTS

Carta «Laudato Si'» — «Lloat sigueu» —

39 ELS ACORDS ADOPTATS s'han de complir

L'aplicació dels acords de les *Cimeres Mundials* sobre el desenvolupament sostenible i el canvi climàtic sol ensopegar amb un obstacle: la *manca de coherència* entre els principis i la pràctica; i també, la *manca de fidelitat* als compromisos adquirits per part dels països implicats que han participat en aquestes cimeres.

Aquesta és la raó que ha mogut el papa Francesc a proclamar que **«ha esdevingut indispensable la creació d'institucions internacionals més fortes i eficaçment organitzades, amb autoritats designades equitativament per acord entre els governs nacionals, i dotades de poder per sancionar»** (LS 175).

Recordem les finalitats que, segons Benet XVI, justifiquen l'existència d'una veritable **Autoritat política mundial** que assegurí un mínim de disciplina i ordre en aquest àmbit: el govern de l'economia mundial, el sanejament de les economies afectades per la crisi, la prevenció dels desequilibris consegüents, la consecució del desarmament integral, la seguretat alimentària i la pau, la protecció del medi ambient i la regulació dels fluxos migratoris, etc. (cf. LS 175).

Quan recentment hem estat testimonis dels estralls causats pel terrorisme internacional, més d'un s'ha preguntat per l'origen de les armes que s'hi han utilitzat. I, quan Europa ha viscut en la seva pròpia carn la tragèdia de les multituds de refugiats a causa de la guerra, i dels fluxos migratoris provocats per la fam, més d'un s'ha preguntat quines mesures pensen adoptar i aplicar els països més desenvolupats per donar un cop de mà als qui no tenen possibilitats de sortir de la pobresa que obliga famílies senceres a emigrar en direcció als països que han aconseguit un nivell de benestar que elles no es poden imaginar.

Tots hem vist les tristes imatges que mostren el contrast entre el luxe en què viuen uns quants i la misèria dels altres. I pensar que tots compartim la mateixa llar, la *casa de tots!*

«Cal donar relleu a una acció política sana...»

40 Sovint LA POLÍTICA facilita la corrupció

NOTA. *Corrupció.* En les organitzacions públiques, pràctica consistent en la utilització de les funcions i dels recursos en benefici de les persones que les gestionen.

Francesc ha fet una breu anàlisi de les polítiques nacionals i locals, és a dir, les polítiques que ens afecten directament perquè han d'atendre les qüestions relatives al bé comú dels ciutadans del nostre propi país i de la nostra ciutat, el nostre barri, el nostre poble.

En concret, ha afirmat que **els governs no tan sols existeixen per evitar les males pràctiques, sinó també per fomentar les millors pràctiques**, per estimular la creativitat en la recerca de noves solucions i per afavorir iniciatives personals i col·lectives. **L'acció política consisteix en tot això**, i té per finalitat aconseguir el bé comú de tots els ciutadans, sense excepció. Els governs, nacionals o locals, han rebut la missió de governar; i governar comporta promoure iniciatives i, també, establir límits i exigir responsabilitats.

Francesc també s'ha referit als límits que una societat sana, madura i sobirana ha d'imposar a l'acció dels ciutadans d'acord amb el bé comú; en particular, ha alludit a la necessària **eliminació de la corrupció**, donant per fet que la corrupció existeix i cal eliminar-la, i que l'acció política s'ha de sentir implicada en aquesta operació, totalment necessària (cf. LS 177).

En aquest cas el seu advertiment és molt clar: «*Atès que la llei de vegades es mostra insuficient per culpa de la corrupció, la pressió dels ciutadans és necessària per aconseguir una acció política eficaç*» (LS 179).

No hi ha faltat una invitació a tots els qui se sentin afectats per l'acció política: «*Si els ciutadans no controlen el poder polític —nacional, regional i municipal—, tampoc no és possible el control dels danys mediambientals*» (LS 179). **Els ciutadans no podem adoptar una actitud passiva davant l'acció política, perquè ens afecta directament. Aquí no hi ha espai per a la indiferència.**

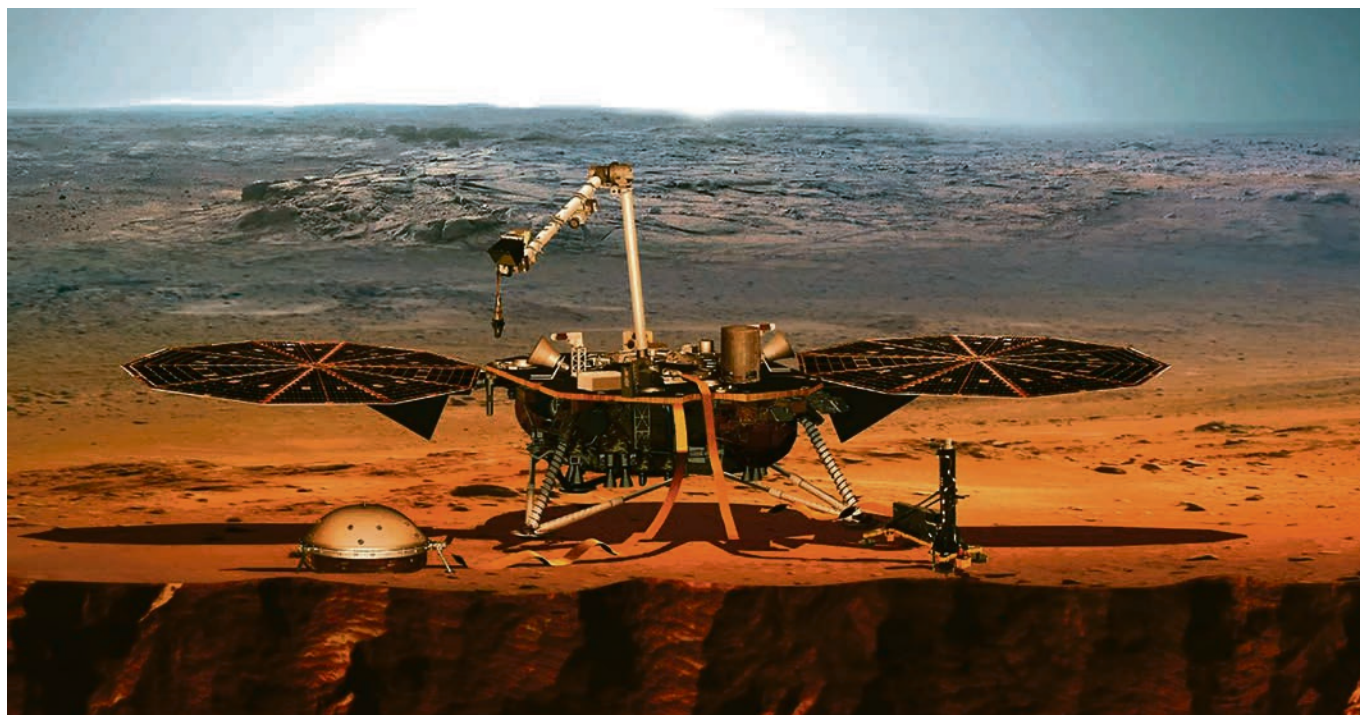
A més, heus aquí un principi que ningú no discutirà: «*Cal donar relleu a una acció política sana, capaç de reformar les institucions, coordinar-les i dotar-les de les millors pràctiques, de tal manera que permetin superar pressions indegudes i inèrcies burocràtiques. Tanmateix, els millors mecanismes acaben sucumbint quan manquen els grans objectius i uns valors dignes, així com un humanisme genuí i profund que constitueixi la base d'una societat noble i generosa*» (LS 181).

«*L'art de governar es mostra quan, en els moments difícils, s'actua d'acord amb els grans principis i es pensa en el bé comú a llarg termini*» (LS 181).

- A què és deguda la corrupció en l'àmbit de la gestió política? Només es dona en aquest àmbit? Segueixes amb interès la gestió dels béns públics?
- Pensa en teva actuació personal. Has ignorat, justificat o bé denunciat algun tipus de corrupció? Quina actitud penses adoptar?

edebé

Extracte del llibre *Carta del PAPA FRANCESC — ECOLOGIA INTEGRAL*
Selecció i desenvolupament: FRANCESC RIU i MARGARIDA MOGAS

La sonda «InSight», en una recreació, a Mart. NASA

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

Ja s'ha enviat una altra sonda al planeta Mart

FRANCESC NICOLAU
Professor de la Facultat
de Filosofia de Catalunya

Estracta de la sonda anomenada *InSight* (el nom ve d'*Interior exploration using Seismic Investigations Geodesy and Heat Transport*). És americana, de la NASA. És la que ha seguit després de la *Curiosity*, que enviaren a Mart el 2012, de la qual ja us en vàrem parlar. Aquesta ha tingut un pressupost força alt: 993 milions de dòlars. Però ha estat un èxit total. Ha «amartat» suauement, com es pretenia, fent servir el mateix sistema d'aterratge (o sigui «amartatge») que els americans ja havien utilitzat, exitosament, el 2008 amb la nau *Phoenix*, que es posà a prop del pol nord de Mart. No fracassaren com ho feren els europeus amb la sonda *Schiaparelli* de l'Agència Espacial Europea (l'última fins ara que ha estat enviada al planeta), que acabà estaveillant-s'hi. D'aquesta altra sonda *InSight* segurament ja en coneixíeu la notícia pels diaris, però crec que agraireu que jo també us en digui alguna cosa.

La seva feliç arribada a Mart va ser el 28 de novembre passat. Ha estat dissenyada per a 26 mesos de funcionament (que correspon a un any del planeta). I què és el que es volebrinar ara? Principalment el sol i subsol de Mart. Dels aparells que conté, un ha estat fabricat a França. Els europeus també hi tenim la nostra part. Es tracta del sismògraf fabricat per l'Agència Espacial Francesa. Es vol aclarir, a més de com

són el nucli, el mantell i l'escorça, i quina quantitat de calor en surt de l'interior, i com és que perdé el seu camp magnètic..., quin nivell d'activitat sísmica conserva encara.

I també Alemanya hi ha contribuït amb un aparell que intervinrà en la missió. És d'aquest país el perforador que des de la superfície marciana s'enfonçarà fins a 5 metres de profunditat per al mesurament de la calor procedent dels materials radioactius continguts en minerals de Mart i quina part prové de refredament de l'interior del planeta. Amb això es pretén saber alguna cosa de com s'ha convertit en el desert que és ara.

I Espanya no hi ha pres part? Doncs sí, l'estació meteorològica que ha portat l'*InSight* ha estat construïda pel Centre d'Astrobiologia de Torrejón de Ardoz. Amb ella l'investigador principal, Juan Antonio Rodríguez Manfredi, mesurarà els vents del lloc de l'aterratge, cosa que ajudarà a veure si es pot desplegar el braç robòtic sense perill i col·locar al seu lloc tots els aparells, i també podrà mostrar si venen de moviments sísmics o de vents les vibracions que es notin en el conjunt instrumental. Així, doncs, totes aquestes coses i altres que no hem explicat s'aniran fent fins al final del 2020, i més enllà segurament si la cosa ha anat bé i no té destorbs. Ja ens diran alguna cosa dels resultats de tota la investigació.

FRA VALENTÍ SERRA
DE MANRESA
Arxiver dels caputxins

TRADICIONS REMEIERES

La centinòdia atura les hemorràgies

Avui us vull presentar, breument, algunes de les qualitats terapèutiques de l'*herba dels cent nusos*, coneguda també com a *centinòdia* o *sanguinària* (llat., *Polygonum aviculare*; cast., *hierba nudosa*, *cien-nudillos*). Els antics caputxins posaren en relleu les virtuts depuratives de la «*Hierba sanguinaria. Una tisana con esta planta es un excelente depurativo y calma la sed a los enfermos. Su cocción es aplicada para combatir los cólicos, cámaras de sangre, malas digestiones y para restañar las hemorragias*» (BHC, *Pócimas de capuchino*, 52).

En efecte, aquesta planta gaudeix de virtuts astringents i, des de temps molt antic, s'ha emprat per aturar la diarrea i les hemorràgies. L'any 1555 el cèlebre professor de la Universitat Complutense i, allora, metge imperial i papal, D. Andrés de Laguna (†1560), en comentar l'obra *De materia medica* de Pedani Dioscòrides, escriví a propòsit de la *sanguinalis herba*: «*El polígono macho es una hierba que produce muchos ramos subtiles y tiernos y de trecho a trecho ñudosos los cuales se estienden por tierra como la grama. Su flor es blanca o bermeja. Su zumo, bebido, tiene fuerza de resfriar y de restriñir. Cocido con alguna mezcla de vino y miel, sirve útilmente a las llagas y contra las heridas recientes*» (*Acerca de la materia medicinal*, IV, 4).

D'ací a dues setmanes tractaré, si Déu vol, sobre el conreu i les nombroses propietats gastronòmiques i remeieres dels cacauets.

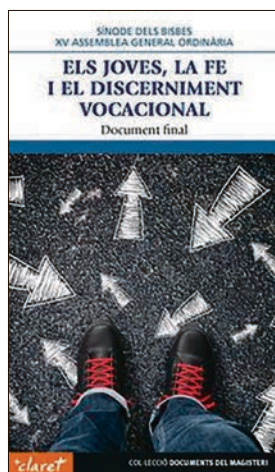

XAVIER AYMERICH i JOSEP LLIGADAS

Fem-ho bé!

CPL, 2018, 80 pàg.

Aquest quadern ofereix nombrosos consells, suggeriments... per celebrar correctament l'Eucaristia. L'objectiu és aconseguir millorar les nostres celebracions tant com sigui possible. De fet, és un recull d'articles breus publicats a la revista *Missa Dominical*. La seva referència principal és l'Ordenament General del Missal Romà.

SÍNODE DELS BISBES

Els joves, la fe i el discerniment vocacional

Claret, 2018, 154 pàg.

Amb aquest document del Sínode dels Bisbes, que consta de 167 punts i inclou els treballs preparatoris i les diferents sessions efectuades, vol orientar la tasca i la presència dels joves en les comunitats eclesials. Així mateix, el text també respira les orientacions de renovació pastoral i eclesial que promou el papa Francesc.

P. RAMÍREZ i J. M. LORENTE

Soy María.

Una historia contracorriente

Laude-Edelvives, 2018, 90 pàg.

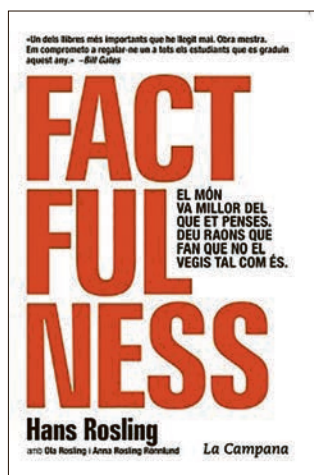
A través de les pàgines d'aquest llibre, el lector podrà retrobar-se amb Maria, la Mare de Déu, la qual, en primera persona, explica la història que va viure: des de l'anunciació fins al naixement de Jesús. Els textos van acompanyats d'unes il·lustracions captivadores. També hi ha la referència bíblica per l·le-gir-la sencera.

ARTUR RAMON

Les obres mestres de l'art català
Rosa dels Vents, 2018, 224 pàg.

Artur Ramon, antiquari i divulgador d'història de l'art, ens proposa la construcció d'un museu imaginari en què puguem descobrir, admirar i conèixer al detall les obres més rellevants de l'art a Catalunya. Joan Miró parla amb l'art romànic així com Joaquim Mir conversarà amb Miquel Barceló. Una manera que l'art arribi a tothom.

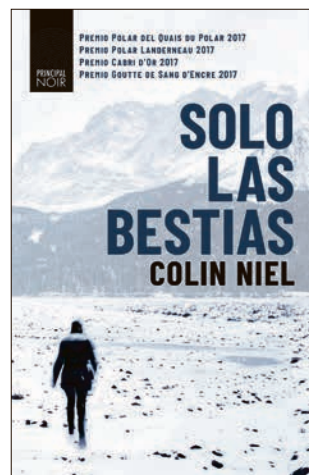

HANS ROSLING

Factfulness

La Campana, 2018, 340 pàg.

El professor Hans Rosling revela els deu instints que distorsionen la nostra perspectiva del món: des de la tendència a dividir el món en dos (nosaltres i ells) fins a la manera com rebem la informació (guiats per la por). Resulta que el món, tot i les seves imperfeccions, és un lloc molt millor del que ens pensem.

COLIN NIEL

Solo las bestias / Principal de los Libros, 2018, 254 pàg.

Évelyne Ducat, una dona rica i sofisticada, desapareix quan passejava per les muntanyes del Causse, una zona de planures i altiplans al centre de França, una de les menys poblades i coneguda pels seus vents gèlids. Què hi feia allà? Què li ha passat? I si li ha passat alguna cosa... qui ha estat? Aquest és el punt de partida de la novel·la.

CRÍTICA DE CINEMA

PEIO SÁNCHEZ

Director del Departament de cinema de l'arquebisbat de Barcelona

LAZZARO FELIZ

DIRECCIÓ: Alice Rohrwacher
 INTÈRPRETS: Adriano Tardiolo, Alba Rohrwacher, Sergi López, Nicoletta Braschi, entre altres
 MÚSICA: Piero Crucitti
 GÈNERE: drama
 125 minuts
 Itàlia

La bondat salvarà el món

El gènere parabòlic té la profunditat de la metàfora, la intriga de l'al·legoria i la fascinació de la fàula. *Lazzaro feliz* és una paràbola en tota regla. Construïda com un díptic entre el passat de la Itàlia rural i camperola i el present del capitalisme neoliberal, el personatge de Lazzaro s'erigeix com una figura críptica de la innocència maculada, de la bondat en risc d'exclusió, de la ingenuïtat despüllada d'egoïsmes.

Amb la seva tercera pel·lícula, la italiana Alice Rohrwacher torna al món rural d'*El país de las maravillas* (2014) i la mirada als desheretats de *Corpo Celeste* (2011). En la millor herència del neorealisme i sota l'ombra de grans com Pasolini o els germans Taviani resulta com un homenatge a l'Ermanno Olmi, el gran desaparegut fa poc.

Premi del guió al Festival de Cannes, va ser l'absoluta favorita de la crítica a una merescuda Palma d'Or que no va rebre. La història del bo de Lazzaro (Adriano Tardiolo misteriós i paròdic), un jove parcer enmig d'un ambient rural, extret de *Novecento* (1976) de Bernardo Bertolucci o *El árbol de los zuecos*, d'Olmi, ens permet contemplar en el vell i lluminosament groguenc super16 mm un poble d'enganyats, senzills, ignorants, vigorosos i bergants. La vida quotidiana sota la medieval i tràgica explotació de la «reina de les cigarretes» interpretada per Nicoletta Braschi, l'altra meitat de Roberto Benigni. El seu desadaptat fill Tan-

credi (un disruptiu Luca Chikovani) es farà l'amic-semi-germà del nostre sant Lazzaro. Aquesta relació de manipulació provocarà la caiguda del des de sempre innocent.

I quan el conte realista sucumbeix emergeix el conte sobrenatural. Després del pas dels anys Lazzaro rediviu visita un món on la dominació, representada en els bancs, ha aconseguit encara unes quotes més altes. Allà es retroba amb la seva vella amiga Antonia (Alba Rohrwacher, bella i eloqüent germana de la directora) i la seva parella Último (Sergi López fa de bergant) i tot un grup de *buñuelans* esparracats. Com Francesc d'Assís, el nostre protagonista es tornarà a trobar amb el llop, que potser és l'únic que comprèn veritablement la paràbola.

Una clau interpretativa. Lazzaro és Jesús novament encarnat al costat dels pobres, primer parcers, després sensesostre i emigrants. De fons, el canvi de poder que va a pitjor i és més subtil i endurit. Sembla que l'església ja no deixa entrar els pobres, però el preludi de Johann Sebastian Bach (el Bwv 853 en mi bemol menor) que sona des del cel ens recorda que no estan abandonats. El llop Gubbio s'ha agenollat davant de Francisco-Lazzaro: «I tu, germà llop, em promets complir l'acord de pau, és a dir, que no faràs mal ni als homes, ni als animals, ni a cap criatura?» No us la perdeu.

AMB BON HUMOR

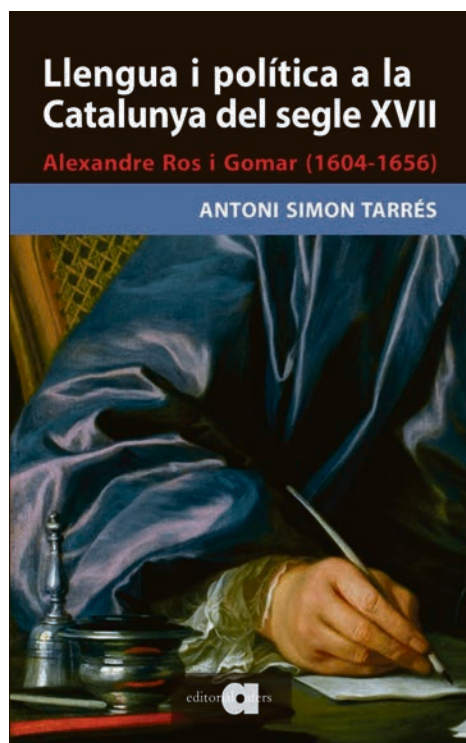
CRÍTICA LITERÀRIA

FRA VALENTÍ SERRA DE MANRESA

Caputxí

Connexions entre poder, llengua i nació

ANTONI SIMON TARRÉS

*Llengua i política a la Catalunya
del segle XVII*

Alexandre Ros i Gomar (1604-1656)
Editorial Afers, 2016, 184 pàg.

Anàlisi a propòsit de la relació existent entre llengua i política a la Catalunya del segle XVII, especialment entorn dels anys de la famosa «Guerra dels Segadors» (1640). En la primera part, l'autor examina l'abast de les connexions entre poder, llengua i nació, en un moment en què directament xocaren les tendències absolutistes i castellanitzadores de la corona hispana amb les aspiracions dels territoris de Catalunya, amb una llengua pròpia i amb una llarga tradició pactista-constitucional. La segona part del llibre es dedica a examinar la vida i la projecció político-eclesial del reverend Alexandre de Ros i Gomar (*1656) que, durant un temps, fou membre de la Companyia de Jesús (anys 1621-1638) i, després, a Roma fou col·laborador del cardenal Barberini i de l'ambaixador Manuel de Moura, marquès de Castel Rodrigo. Finalment fou canonge de la catedral de Tortosa i predicador del rei Felip IV.

Al llarg de la monografia, l'autor posa de manifest la destacada intervenció d'Alexandre de Ros en la polèmica de la «guerra de les llengües», entre el castellà i el català, dins del context de la ja esmentada guerra «dels Segadors» (o de Separació) i, alhora, ens reconstrueix la trajectòria personal i intel·lectual d'aquest eclesiàstic català que, ocult sota el pseudònim de Juan Gómez Adrín, maldà per vindicar la predicació en llengua castellana en el text del *Memorial en defensa de la lengua castellana para que se predique en ella en Cataluña* (any 1636); memorial on Alexandre de Ros pretenia refutar l'argumentació del Concili Provincial de Tarragona dels anys 1635-1636 quan, per raons pastorals, els bisbes determinaren l'obligatorietat d'emprar la llengua catalana en la predicació, mentre que, contràriament, Alexandre de Ros insistia en la conveniència d'establir una llengua franca, o comuna, en tota la monarquia hispana, i que aquesta llengua havia de ser el castellà...

RAUXA

El camí de la boira

L'home tria i tendeix a agafar el camí il·luminat pel sol radiant. En aquest recorregut tot és clar i evident. Des de ben lluny un ja sap que aquella silueta que es perfila força més enllà és un arbre, i que aquella altra, encara més endavant, és una casa. Els ulls veuen el que hi ha, i el dubte és absurd. Tot és tan nítid que només un boig podria interpretar una altra cosa, veure-hi el que no hi ha. En aquest itinerari sense ombres fer camí consisteix a tirar endavant, delectar-se amb l'entorn fàcilment reconeixible i esquivar els petits entrebancs que es vagin trobant.

Però qui agafa el camí de la boira s'endinsa en tot un altre món. La marxa s'alenteix perquè més enllà d'uns pocs metres tot és igual de gris. L'horitzó no existeix, el paisatge s'ha de suposar i tot és tan poc clar que fins els objectes que tenim a tocar ens apareixen borrosos. Sovint les coses no són el que semblen: allò que s'insinuava com una silueta humana, al cap d'un instant és una roca; aquella ombra que semblava un gegant, més a la vora es transforma en un grup d'arbres. De tant en tant se sent ben a prop el so esmorteït d'un ocell o d'una bèstia que els ulls mai no veuen. Es fa camí per la boira en la plena confiança, en la certesa, que hi ha tot un món més enllà del que percep la vista. Apparentment, per qui tria caminar per la claror del sol, la ruta de la boira és un camí de mort, però només qui camina en la penombra sap que ha agafat el camí de la vida.

EDUARD BRUFÀU

Agenda

Barcelona

GOSPEL

El **diumenge 16 de desembre**, a les 18.00, concert de The Wheels Gospel Choir a Sant Pere de les Puel·les (c/ Anglès, 55 – Barcelona).

PAPA FRANCESC

El **dilluns 17 de desembre**, a les 19.00, presentació del llibre de Fernando Prado *Papa Francisc. La força de la vocació* amb Octavi Vilà, Rosa Masferrer i Míriam Díez. Llibreria Claret, c/ Roger de Llúria, 5 – Barcelona.

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **dilluns 17 de desembre**, a les 18.00, concert solidari de Nadal a favor de la Fundació Escó; el **dis-sabte 22**, a les 18.00, concert amb taquilla inversa de Camerata Ober-tura; el **diumenge 23**, a les 18.00, concert solidari de l'Orquestra Me-tropolitana de Barcelona. C/ Con-sell de Cent, 293 – Barcelona.

CATEDRAL

El **dimecres 19 de desembre**, a les 20.00, concert d'orgue amb Hovhannes Manukyan a la catedral de Barcelona.

ANY RAIMON PANIKKAR

El **dijous 20 de desembre**, a les 20.00, conferència de Francisc Torradeflot *La mística de Raimon Panikkar* als Carmelites de Badalona, c/ Sant Miquel, 44.

AMICS DE SANT FRANCESC

El **dijous 20 de desembre**, a les 20.00, fra Massana parla sobre *El Nadal de sant Francisc* (Franciscans de Santaló, 80 – Barcelona).

JOAN SALES

El **dijous 20 de desembre**, a les 20.00, xerrada de fra Eduard Rey *Incerta glòria* de Joan Sales (Riera de Sant Miquel 1, bis – Barcelona).

CANTATA SOLIDÀRIA DE BACH

El **dissabte 22 de desembre**, a les 20.15, cantata a l'església del monestir de les Clarisses de la Divina Providència de Badalona.

Girona

MONESTIR DE SOLIUS

Horaris de Nadal: el **dilluns 24 de desembre**, a les 23.30, vetlla-missa; el **dimarts 25**, a les 10.00, missa.

Lleida

«JESUSETS»

El **diumenge 16 de desembre**, a les 12.00, eucaristia presidida per Mons. Salvador Giménez; canta el Petit Cor de la Catedral de Lleida; benedicció dels Jesusets a la catedral de Lleida.

Sant Feliu de Llobregat

MONTSERRAT

El **dissabte 22 de desembre**, a les 10.00, recés per a nois i noies (20-35 anys) *Déu als marges* amb el P. Antoni Pou (tel. 938 777 765).

Tarragona

MARE DE DÉU DE L'ESPERANÇA

El **dissabte 22 de desembre**, a les 12.00, coronació de la Mare de Déu de l'Esperança a Figuerola del Camp. Presideix l'arquebisbe Jaume Pujol.

Urgell

MONESTIR DE LES AVELLANES

El **diumenge 16 de desembre**, a les 12.00, concert solidari de Nadal de les Aspres del Montsec i la Coral Maristes Montserrat.

Vic

COVA DE MANRESA

El **dimarts 18 de desembre**, a les 21.00, pregària amb David Guindulain, s.j. Tel. 938 720 422.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Perquè el llenguatge del cor i del diàleg prevalgui sobre les armes

Catalunya Cristiana

SUBSCRIPCIONS ANUALS EN CATALÀ O CASTELLÀ

Catalunya, resta de l'Estat espanyol i Andorra: 145 €
Gibraltar i Portugal: 145 €
Resta d'Europa: 222,99 €
Amèrica i Àfrica: 254,19 €
Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de l'APPEC
Associació de Publicacions Periòdiques en Català

El setmanari rep l'ajut del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya

www.catalunyacristiana.cat

 /catalunyacristiana

 @catcrist

Director: Mn. Jaume Aymar i Ragolta

Redactors: Eduard Brufau, Miquel Àngel Codina, Macià Grau, Rosa M. Jané, Carme Munté, Joan Andreu Parra, Rosa Peraire

Lingüista: Montserrat Pibernat

Arxiu i fotografia: Eulàlia Grande

Corresponsals: Víctor Gay, GIRONA; Miquel Àngel Martín, LLEIDA; Cristina Sánchez, MALLORCA; Júlia Ayala, SOLSONA; Joan Boronat, TARRAGONA; Víctor M. Cardona, TORTOSA; Xavier Bisbal, VIC; Javier Molina, EL CAIRE; Ana Alba, JERUSALEM

Col·laboradors d'aquesta setmana: Pilarín Bayés, Agustí Codinach, Joan Guiteras, Antonio Gil, Josep Gil, Pere Micaló, Joan A. Mateo, Ignasi Miranda, Victòria Molins, Glòria Monés, Francesc Nicolau, F. Xavier Parés, Joan Pallarès-Personat, Josep Oriol Pujol, Quique, Ignasi Ricart, Josep Rius-Camps, Peio Sánchez, Jordi Sánchez, Fra Valentí Serra, Lluís Serra, Lluís Solà, Teresa Solà, Sebastià Taltavull, P-J Ynaraja

Redacció, administració, publicitat i promoció:

C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014 BARCELONA
Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

a/e: redaccio@catalunyacristiana.cat (Redacció)

a/e: administracio@catalunyacristiana.cat (Administració i subscripcions)

a/e: publicitat@catalunyacristiana.cat (Publicitat)

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn. Francisc Malgosa

Edita: Fundació Catalunya Cristiana per a l'evangelització i la cultura

Administració: Isabel Giralt (comptabilitat), Janet Duatis (subscripcions)

Autoedició i compaginació: Carlos Aguado

Impressió: Impressions Intercomarcals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon industrial El Cementiri.

Tel. 938 788 403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

IGNASI MIRANDA I CARME MUNTÉ

L'any 1968 es va publicar el primer número de la revista *Presència Evangèlica*. Des d'aleshores, i de forma ininterrompuda, aquesta publicació en català ha sortit trimestralment al carrer per donar a conèixer la realitat de l'Església evangèlica a casa nostra. Noemí Cortès és la presidenta de la Institució Bíblica Evangèlica de Catalunya, editora de la revista.

Què ofereix la revista *Presència Evangèlica* com a veu del protestantisme a casa nostra?

La revista intenta mostrar el que som, el que pensem, el que creiem. Però també està pensada amb l'objectiu de ser una finestra oberta a la societat perquè la gent pugui arribar a un coneixement dels evangèlics sense prejudicis. Per tant, creiem que és important que la gent la conegui pel fet de ser una revista de casa nostra, en català, i també perquè permet tenir una visió diferent del que moltes persones pensen del món evangèlic sense conèixer-nos.

Quins continguts concrets hi podem trobar?

Com que la publicació és trimestral, busquem sempre algun tema profund per tractar. També incloem articles d'actualitat al voltant dels problemes amb què es troba la nostra societat. De fet, la revista evoluciona com evoluciona la societat. Hem de sentir-nos sanament orgullosos d'aquesta publicació periòdica que esperem que continuï molts anys més.

Les comunitats evangèliques són presents a Catalunya des de l'any 1869. Des d'aleshores, han viscut èpoques gens fàcils, fins i tot de persecució durant el franquisme.

Gràcies a Déu, avui dia la visió ha canviat molt i la fraternitat és total. És molt fàcil la convivència. Potser avui dia hi ha més prejudicis i complicacions amb les

Noemí Cortès, presidenta de la Institució Bíblica Evangèlica de Catalunya

«La revista “Presència Evangèlica” és una finestra oberta a la societat»

persones no creients, que no pas entre comunitats catòliques i evangèliques. Certament, el període de persecució va ser molt dur: esglési-

es tancades, persones empresonades, infants que no van poder anar a l'escola pública perquè no tenien la fe de baptisme...

Il·luminació
SAGRADA FAMÍLIA

Acosta't i emociona't

l'esperit de
Nadal
#viulaSagradaFamilia

21, 22 i 23 de desembre del 2018

Horaris:
19.30 h | 20.00 h | 20.30 h | 21.00 h
Façana del Naixement (c/ Marina)
S'ofereix xocolata calenta | Aforament limitat
Entrada gratuïta

Club més Amics

Associació Amics de Catalunya Cristiana i Ràdio Estel

Contacte
Tel. 934 092 700
info@clubmes.cat
www.clubmes.cat

DEL 12 AL 24 DE GENER 2019

Festes de Lalibela - ETIÒPIA

MARÇ 2019

MALTA

DEL 24 AL 29 D'ABRIL 2019

Pasqua ortodoxa al LÍBAN

DEL 9 AL 20 DE MAIG 2019

JAPÓ

Un viatge de la tradició
a la modernitat

JULIOL 2019

PERÚ

(Cuzco i Machu Pichu)

DEL 28 DE GENER AL 3 DE FEBRER 2019

PELEGRINATGE A TERRA SANTA

Camí de fe, cultura i història

09/16 MAIG
30 MAIG / 10 JUNY
AGOST 2019
AGOST 2019
SETEMBRE 2019
OCTUBRE 2019
NOVEMBRE 2019
NOVEMBRE 2019
DESEMBRE 2019
DESEMBRE 2019

MESOPOTÀMIA TURCA
SENEGAL I GÀMBIA
CANADÀ
XINA ÈTNICA (LA RUTA DE SHANGRI-LA)
ETIÒPIA (TRIBUS DEL SUD)
REGNES DE L'HIMÀLAIA: NEPAL I BUTAN
PORTUGAL TEMPLARI + FÀTIMA
NOVA YORK (LLUMS DE NADAL)
PESSEBRES DELS ABRUÇOS
CAP D'ANY A EGIPTE